

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ELAZIĞ KOVANCILAR BELEDİYESİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	9
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	11
7.	DENETİM BULGULARI.....	11

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	2
Tablo 2: 2021Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	3
Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	4
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	6
Tablo 8: Hatalı Yapılan Amortisman İşlemlerine Örnekler.....	16
Tablo 9: Taşınırların İcmal Cetveli İle Bilançodaki Değerleri.....	19
Tablo 10: Kredi Anapara Geri Ödemeleri.....	21
Tablo 11: Varlık Değerine Eklenen Bakım Onarım Harcamalarına Örnekler.....	22
Tablo 12: Hatalı Olarak 630 Giderler Hesabına Kaydedilen İşlemlerden Örnekler	29
Tablo 13: Doğrudan Temin ve Pazarlık Kapsamında Yapılan Alımlar ve Ödenekleri.....	42
Tablo 14: Kirası Ödenmeyen Taşınmazlara İlişkin Örnek Liste.....	48
Tablo 15: İhale Yapılmadan Süre Uzatımı İle Kiralanan Taşınmazlar Listesi	52
Tablo 16: Kurumun Tahsilat Oranı Düşük Olan Gelir Kaynakları	58

KISALTMALAR

KHK: Kanun hükmünde kararname

KDV: Katma Değer Vergisi

KİK: Kamu İhale Kurumu

TÜFE: Tüketici fiyat endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınmazlar İçin Değer Tespit Çalışması ile Cins Tashihiinin Yapılmaması ve Tapuda Kayıtlı Taşınmazların Mali Tablolara Tam Yansımaması
2. Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın Hatalı Görünmesi
3. Geçici Kabul Noksanları Kesintilerinin Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi
4. İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli Tutarları ile Muhasebe Kayıtlarının Uyuşmaması
5. İlk Madde ve Malzeme Hesabının Hatalı Kullanılması
6. Kısa ve Uzun Vadeli Banka Kredileri Hesaplarının Gerçek Durumu Yansıtılmaması
7. Maddi Duran Varlıklar İçin Yapılan Bakım Onarım Niteliğindeki Harcamaların Varlıkların Değerine İlave Edilmesi
8. Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde, Katma Değer Vergisi Tutarının Maliyet Bedeline Eklenmesi Gerekirken İndirim Konusu Yapılması
9. Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Hatalı Kullanılması
10. Uzun Vadeli Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Eksik Ayrılması
11. Yapım İşine İlişkin Hakediş Ödemelerinin Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı Yerine Doğrudan Maddi Duran Varlık Hesap Koduna Kaydedilmesi
12. Satın Alınan Bazı Mal ve Malzemelerin İlgili Aktif Hesaplar Yerine Giderler Hesabı'na Kaydedilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Kalkınma Ajansına Ödenen Payın Hatalı Muhasebeleştirilmesi
2. Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

3. Nakden Tahsil Edilen Varlıkların Banka Hesaplarına Aktarılması Sürecinde Diğer Hazır Değerler Hesabı'nın Kullanılmaması
4. Takipli Alacaklara İlişkin Tahsilatların Düşük Kalması ve Zamanaşımına Uğrayacak Alacakların Bulunması
5. 696 Sayılı KHK Kapsamında Çalıştırılan İşçiler Dâhil Personel Giderlerinin Mevzuatta Belirlenen Sınırın Üzerinde Olması
6. Bazı Kanıtlayıcı Belgelerin Ödeme Emri Belgelerine Eklenmemesi
7. Bazı Konut ve İşyeri Sahiplerinin Emlak Vergisi Mükellefiyetinin Bulunmaması
8. Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyeti Olmayan İşyerlerinin Bulunması
9. Doğrudan Temin Kapsamında Yapılan Bazı Mal ve Hizmet Alımlarında Sözleşme Yapılmaması
10. Doğrudan Temin ve Pazarlık Usullerinde Belirtilen Parasal Sınıra Tabi İşler İçin Yapılan Harcamaların %10 Sınırını Aşması
11. Gecekondu Fonu Hesabının Oluşturulmaması
12. İlan ve Reklam Vergisi Beyannamesi Verilmeyen Çok Sayıda İşyerinin Bulunması
13. İnternet Sitelerinden yapılan Hizmet Alımlarında İhale Kanunu Hükümlerinin Uygulanmaması
14. Kadrolu İşçilerin Yıllık İzinlerinin Düzenli Olarak Kullandırılmaması
15. Kiraya verilen Taşınmazlara İlişkin Kira Bedellerinin Zamanında Tahsil Edilememesi
16. Kurum Tarafından Verilen Taşımacılık Hizmetinin Belediye Personeline Ücretsiz Sunulması
17. Sözleşme Süresi Dolan Taşınmazların İhale Yapılmadan Süre Uzatımı ile Kullandırılması
18. Taşınmaz Formları ve İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi
19. Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

20. Yevmiye Defterinde Geriye Dönük Düzeltme Kaydı Yapılması ve Boş Yevmiye Bırakılması

21. Kurumun Tahakkuk Ettirdiği Gelirleriyle İlgili Olarak 2021 Yılında Gerçekleşen Tahsilat Oranının Düşük Kalması

---

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Kovancılar Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanun'da kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'da Belediye organları; Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 15 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Kovancılar Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 5 adet birim belirlenmiştir. Bunlar Yazı İşleri Müdürlüğü, Mali Hizmetler Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, İtfaiye Amirliği ve Zabıta Amirliği'dir. Başkana bağlı 1 adet memur kökenli başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin başkan yardımcılığına bağlı hizmet birimi bulunmamaktadır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	112	22
Sözleşmeli Personel	-	5
Kadrolu İşçi	56	13
Geçici İşçi	-	-
Toplam	168	40
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	131

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu 1 şirket bulunmakta olup dolaylı hissedarı olduğu şirket bulunmamaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Kovancılar Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Kovancılar Belediyesinin 2021 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Ek Bütçe	Eklenen Ödenek (TL)/ Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)
1	Personel Giderleri	7.800.000,00		949.400,00/ 0,00	8.749.400,00	7.082.779,28	1.666.620,72
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.200.000,00		17.350,00/ 0,00	1.217.350,00	953.249,99	264.100,01
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	12.700.000,00	1.890.000,00	1.855.800,00/ 546.050,00	15.899.750,00	14.312.133,26	1.587.616,74
4	Faiz Giderleri	1.200.000,00		0,00/ 64.300,00	1.135.700,00	943.127,81	192.572,19
5	Cari Transferler	1.500.000,00		1.544.600,00/ 0,00	3.044.600,00	2.683.385,79	361.214,21
6	Sermaye Giderleri	5.350.000,00	310.000,00	1.347.100,00/ 2.629.500,00	4.377.600,00	2.975.753,77	1.401.846,23
7	Sermaye Transferleri	5.250.000,00	3.000.000,00	847.300,00/ 0,00	9.097.300,00	9.096.895,20	404,80
8	Borç Verme	0		0,00/ 0,00	0,00	0	
9	Yedek Ödenek	3.500.000,00		0,00/ 3.321.700,00	178.300,00	0	178.300,00
Toplam		38.500.000,00	5.200.000,00	6.561.550/ 6.561.550	43.700.000,00	38.047.325,10	5.652.674,90

Kovancılar Belediyesinin 2020 yılından devreden ödeneği bulunmamaktadır. 2021 mali yılı başlangıç bütçesi ile 38.500.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde tahsis edilen

5.200.000,00 TL ek ödenekle birlikte 2021 yılı ödenek toplamı 47.300.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 38.047.325,10 TL Bütçe Gideri yapılmış ve 5.652.674,90 TL ödenek iptal edilmiş olup 2022 yılı bütçesine devreden ödeneği bulunmamaktadır.

Tablo 3: 2021 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	5.172.000,00	4.588.409,60	-18.162,00	4.570.247,60	88,37
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.496.000,00	2.425.706,74	-229,00	2.425.477,74	97,17
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	3.263.000,00	1.988.058,57	0,00	1.988.058,57	60,93
05- Diğer Gelirler	26.833.000,00	31.661.818,42	0,00	31.661.818,42	118,00
06- Sermaye Gelirleri	735.000,00	5.187,00	0,00	5.187,00	0,71
08-Alacaklardan Tahsilat	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	-	-	-	-	-
Toplam	38.500.000,00	40.669.180,33	-18.391,00	40.650.789,33	105,59

Buna göre 2021 yılında net bütçe geliri %105,59 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Vergi gelirleri (% 88,37) ve teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (% 97,17) beklenenin altında, Alınan Bağış ve Yardımlar (%60,93), Sermaye Gelirleri (%0,71), Alacaklardan Tahsilat (%0,00) beklenenin çok altında; Diğer Gelirler (%118,00) beklenenin üstünde gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	7.800.000,00	7.082.779,28	90,80
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.200.000,00	953.249,99	79,44
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	12.700.000,00	14.312.133,26	112,69
04- Faiz Gideri	1.200.000,00	943.127,81	78,59
05- Cari Transferler	1.500.000,00	2.683.385,79	178,89
06- Sermaye Giderleri	5.350.000,00	2.975.753,77	55,62
07- Sermaye Transferleri	5.250.000,00	9.096.895,20	173,27
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	3.500.000,00	0,00	0,00
Toplam	38.500.000,00	38.047.325,10	98,82

Buna göre 2021 yılında bütçe giderleri % 98,82 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Personel Giderleri (%90,80), Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri

(%79,44), Faiz Gideri (%78,59), Sermaye Giderleri (%55,62) beklenenin altında; Mal ve Hizmet Alım Giderleri (%112,69), Cari Transferler (%178,89), Sermaye Transferleri (%173,27) beklenenin üzerinde gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2020 yılının 2019 yılına, 2021 yılının 2020 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	2.178.067,06	4.025.282,56	4.588.409,60	84,81	13,99
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.799.551,97	2.167.287,86	2.425.706,74	20,43	11,92
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	128.795,80	3.981.200,70	1.988.058,57	2.991,10	-50,06
Diğer Gelirler	18.136.915,36	22.025.126,74	31.661.818,42	21,44	43,75
Sermaye Gelirleri	67.151,00	8.844,75	5.187,00	-86,83	-41,36
Toplam	22.310.481,19	32.207.742,61	40.669.180,33	44,36	26,27
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	-9.057,00	-5.841,00	-18.391,00	-35,51	214,86
Net Toplam	22.301.424,19	32.201.901,61	40.650.789,33	44,39	26,24

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2021 yılında gelirler bir önceki yıla göre 8.448.887,72, TL'lik (%26,24) artış göstermiştir.

Bu çerçevede; diğer gelirlerde 9.636.691,68 TL (%43,75), Vergi Gelirlerinde 563.127,04 TL (%13,99), Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirlerinde 258.418,88 TL (%11,92) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

2021 Yılı Gelirindeki artış büyük oranda diğer gelirlerin artmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	6.819.344,89	6.873.978,06	7.082.779,28	0,80	3,04
SGK Devlet Prim Giderleri	958.614,28	1.027.061,87	953.249,99	7,14	-7,19
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	8.566.782,00	13.441.794,97	14.312.133,26	56,91	6,47
Faiz Giderleri	778.250,20	1.039.754,92	943.127,81	33,60	-9,29
Cari Transferler	1.429.778,42	1.206.616,41	2.683.385,79	-15,61	122,39
Sermaye Giderleri	433.894,48	4.483.307,48	2.975.753,77	933,27	-33,63
Sermaye Transferleri	3.766.861,26	4.593.652,06	9.096.895,20	21,95	98,03
Toplam	22.753.525,53	32.666.165,77	38.047.325,10	43,57	16,47

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2021 yılında 2020 yılına göre 5.381.159,33 TL (%16,47) artmıştır.

Gider kalemleri incelendiğinde; 2021 yılında Personel Giderlerinin 208.801,22 TL (%3,04), Mal ve Hizmet Alım Giderlerinin 870.338,29 TL (% 6,47), Cari Transferlerin 1.476.769,38 TL (%122,39), Sermaye Transferlerinin 4.503.243,14 TL (% 98,03) arttığı; Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Prim Giderlerinin 73.811,88 TL (% 7,19), Sermaye Giderlerinin 1.507.553,71 TL (%33,63), Faiz Giderlerinin 96.627,11 TL (% 9,29) azaldığı görülmektedir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2021 yılı Faaliyet Gideri 23.626.258,21 TL, Faaliyet Geliri 40.887.978,98 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 17.261.720,77 TL olarak gerçekleşmiştir.

Kovancılar Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirket aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Kovancılar Belediyesi Personel Hizmetleri Ltd.Şti.	10.000,00 TL	10.000,00 TL	100%

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Kovancılar Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
  - 1) Bilanço
  - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
  - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
  - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
  - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

- 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
- 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
- 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
- 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
- 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde

---

zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge

ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol; faaliyetlerin düzenli, mevzuata ve etik kurallarına uygun, verimli, tutumlu ve etkin biçimde yürütülmesi, hesap verme sorumluluğunun gerektirdiği yükümlülüklerin yerine getirilmesi, kamu kaynaklarının kayıplara karşı korunması, kurumun amaçlarını gerçekleştirmek suretiyle kurum misyonunun yerine getirmesi için makul bir güvence sağlanması amacıyla idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem, süreç ile malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Kovancılar Belediyesinde yazılı hale getirilmiş, birimlerin görev, yetki, sorumlulukları ile iş akış süreçlerini belirleyen bir çalışma mevcut değildir. Buna karşın, mali karar ve işlemlerin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrolü farklı kişilerce gerçekleştirilerek görevler ayrılığı ilkesine uygun hareket edilmekte olup, personel sayısının yetersiz olması nedeniyle görevler ayrılığının tam olarak uygulanamadığı durumlarda alınabilecek önlemlere ilişkin farkındalık mevcuttur.

Belediyede oluşturulan etik komisyonu "*Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri*" çerçevesinde bilinirliği sağlamaya yönelik faaliyetler sürdürmekte, bu çalışmalarını raporlamaktadır. Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi tüm personele imzalatılarak özlük dosyalarına konulmaktadır. Kurum yönetim bilgi sistemi verileri gereken bilgi ve raporların üretilmesine olanak sağlamaktadır ve yedeklenmektedir.

Bilindiği üzere, Kovancılar gibi Nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 41. maddesine göre stratejik plân yapılması zorunlu değildir. Bu çerçevede, performans ölçüm sisteminin/stratejik planlama sürecinin diğer çıktıları olan performans programı ve faaliyet raporunun da hazırlanması zorunlu değildir. Kurumsal risklerin belirlenmesi, kurumun stratejik amaç ve hedeflerini gerçekleştirmesini engelleyebilecek risklerin tanımlanıp değerlendirilmesini ve gerekli önlemlerin alınmasını içerdiğinden, stratejik planlamanın olmadığı koşullarda kurumsal risklerin belirlenmesi de olası değildir.

İç Kontrol Uyum Eylem Planı oluşturma çalışmaları kapsamında iç kontrol risklerinin belirlenmesi konusu da ele alınmış ise de, risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ihtiyacı nedeniyle bu çalışma tamamlanamamıştır.

Kovancılar Belediyesi merkezde 25.000 olmak üzere toplam 40.000 civarında nüfusu olan bir ilçe belediyesidir. 22 memur, 6 sözleşmeli personel, 144 işçi personel ile asli hizmetlerini yerine getirmektedir. Küçük ölçekli kurumlarda kontrol faaliyetlerinin altında yatan kavramlar büyük ölçekli kurumlardakilerle benzer olsa da bu kavramların işleyiş biçimleri farklılık göstermektedir. Küçük ve işlem hacmi, personel sayısı az kurumlarda, yönetim büyük ölçekli bir kurumda olduğundan daha etkin ve doğrudan gözetim yapabilmek olanağına sahiptir. Bu nedenle kurum yönetimi büyük ölçekli kurumlar için gerekli olan bazı kontrol faaliyetlerinin gerekli olmadığına karar verebilir. Küçük ölçekli kurumlar, daha az sayıda çalışana sahip olduğundan, bu durum, görev ayrılığı ilkesinin uygulanabilirliğini sınırlandırabilir

Bu standart ve koşullar ışığında; görevler ayrılığı ilkesini ihlal eden, kontrol sistemini zaafa uğratacak bir uygulamaya rastlanılmaması, kontrol sistemi zayıflığının göstergesi olacak önemli hata/yolsuzluk emarelerinin olmayışı, önemli eksiklerine karşın iç kontrollere bilinçli bir bakış sağlayan iç kontrol uyum eylem planı oluşturulması çalışmalarına başlanması iç kontrol sistemine dair yönetsel bir sahiplenmenin varlığına işaret etmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Elazığ Kovancılar Belediyesinin 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazlar İçin Değer Tespit Çalışması ile Cins Tashihiinin Yapılmaması ve Tapuda Kayıtlı Taşınmazların Mali Tablolara Tam Yansımaması

Kurumun hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, taşınmaz kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesinde kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği belirtilmiş ve buna istinaden 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

A- Kurum Mülkiyetinde Bulunan Taşınmaz Varlıklar İçin Bedel Tespit Çalışmasının Yapılmaması

Kovancılar Belediyesi mülkiyetinde bulunan taşınmaz varlıklar için şimdiki dek herhangi bir bedel tespit çalışmasının yapılmadığı görülmüştür.

Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesine göre; taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınmasıdır. Kayıtların belgeye dayanması esastır. Tapuda kayıtlı olan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden veya bu bedel belirlenemiyorsa rayiç değer üzerinden kayda alınacaktır.

Yapılan incelemelerde, kurum mülkiyetinde bulunan taşınmazlar için Yönetmelik'e uygun bir değer tespit çalışması yapılmadığı görülmüştür.

B) Tapuda Belediye Adına Kayıtlı Olan Taşınmazların Ne Kadarının Mali Tablolarda Görüldüğünün Anlaşılamaması

Tapuda kurum adına kayıtlı olan taşınmazların mali tablolara ne ölçüde yansıdığı tespit edilememiştir.

Yönetmelik'in "Kayıt ve Kontrol İşlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde; taşınmaz kayıt ve kontrol işlemlerinin, kamu idarelerine ait taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması olarak ifade edilmiş ve kayıtların belgeye dayanması gerektiği vurgulanmıştır.

Yönetmelik'in "Kayıt Şekli" başlıklı 7'nci maddesine göre, taşınmazların; söz konusu Yönetmelik eklerinde gösterilen Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formunda, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formunda, Orta Malları Formunda, Genel Hizmet Alanları Formunda, Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formunda yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazılarak kaydının tutulması; taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerce hazırlanan bu formların taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilmesi; mali hizmetler birimince bu formların konsolide edilerek Yönetmelik ekinde bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulması; icmal cetvellerinde, kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılması ve bu taşınmazlara ilişkin adet ve yüz ölçüm toplamalarının belirtilmesi gerekmektedir.

Kovancılar Belediyesinden, Kurumun tapuda kayıtlı taşınmazlara ilişkin bilgi istenmesi üzerine, Belediyenin İlçe Tapu müdürlüğünden aldığı bilgi ve belgelere göre Belediyenin tapuya kayıtlı 129 adet taşınmaz varlığı bulunduğu anlaşılmıştır. Tapu kayıtlarının incelenmesi üzerine bu taşınmazlardan 127 adedinin arsa, 1 adedinin arsa ve üzerine yapılmış cami, 1 adedinin de ham toprak (*Ne arsa ne de tarla sıfatını taşımayan tarım alanına dönüştürülmesi veya ekonomik yarar sağlanması mümkün olan yerler*) olduğu görülmüştür.

Ancak kurumun tapuda adına kayıtlı taşınmazlarını takip edebileceği bir taşınmaz envanteri bulunmadığı için bu 129 adet taşınmazın değerinin ne olduğu ve mali tablolara ne ölçüde yansdığı tespit edilememiştir.

C) Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak tanımlanmaktadır.

Aynı Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde kamu idarelerinin; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların, mevcut kullanım şekli ile tapu

---

---

kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda bu taşınmazlarla ilgili cins tashihiyle birlikte tapu kayıtlarının düzeltilmesi için gerekli işlemleri yapacakları belirtilmiştir.

Ancak kurumda yapılan incelemeler ve alınan bilgilere göre, tapuda kayıtlı taşınmazlar için taşınmazların cins tashihleriyle ilgili herhangi bir çalışma yapılmadığı anlaşılmış olup, Kurumun 2010 yılında kullanılmaya başlanan hizmet binası ile kira geliri elde edilen işyeri niteliğinde 30 adet taşınmazı bulunmasına karşılık tapu kayıtlarında yer alan taşınmazların tamamı arsa vasfında görünmektedir.

Değer tespiti taşınmazların kayıtlı bedellerinin güncellenmesi, cins tashihi ise mülkiyette bulunan taşınmazlardan vasfi, türü ve kullanım şekli değişenler olması halinde tapu kayıtlarının fiili kullanım şekillerine uygun olarak düzeltilmesidir. Taşınmazların değer tespitlerinin yapılmaması kurum varlıklarının mali tablolara gerçek değerleriyle yansımını engellemekte, cins tashihlerinin yapılmaması ise taşınmazların fiili durumları ile tapu kayıtları arasında uyumsuzluk bulunmasına neden olmaktadır. Bu eksiklikler mevzuat hükümlerine aykırı olduğu gibi mali tabloların hatalı görünmesine de neden olmaktadır.

Kamu idaresi konuyla ilgili olarak değer tespit çalışmalarının yapıldığını, tapuda kayıtlı olup mali tablolarda görünmeyen taşınmazların mali tablolara yansıtıldığını ve ilerleyen dönemde cins tashihlerinin de yapılacağını belirtmiştir.

İdare tarafından taşınmazlara ilişkin tespitlerle ilgili çalışmalara başlanmış olması önemli bir gelişme olup bu çalışmaların tamamlanarak kayıtların fiili duruma uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Birikmiş Amortismanlar Hesabı'nın Hatalı Görünmesi

Kurumun dönem sonu mali tabloları incelendiğinde maddi duran varlıklara ilişkin ayrılan amortisman tutarlarının hatalı olduğu görülmüştür.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 313'üncü maddesine göre göre amortisman; bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz kalan gayrimenkuller ile gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadi kıymetlerin ve alet, edevat, mefruşat, demirbaş gibi varlıkların tespit edilen değerinin, bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesi olarak tanımlanmaktadır. Amortisman ayırma usullerine, süresine, nispetine ve buna ilişkin diğer yasal düzenlemelere de Kanun'un 314 ile 321 'inci maddelerinde yer verilmektedir.

Ayrılan amortisman tutarlarının belediyeler tarafından nasıl muhasebeleştirileceği ise Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir. Buna göre 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-) ile ilgili olarak Yönetmelik'in 202 ve 203'üncü maddelerinde, bu hesabın maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesinin ve hesaben yok edilmesinin izlenmesinde kullanılacağı, maddi duran varlıklar hesapları için ayrılan amortisman tutarlarının yıl sonunda 257 numaralı hesaba alacak ve 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği, amortisman tabi tutulduktan sonra her ne suretle olursa olsun kayıtlardan çıkarılan maddi duran varlık tutarlarının ayrılan amortisman tutarının da 257 hesabına borç ve ilgili hesaplara alacak kaydedileceği düzenlenmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, maddi duran varlığın türüne göre Kanun'da belirtilen usullere göre ayrılan amortisman tutarları 257 numaralı hesaba alacak, 630 hesabına ise borç kaydedilecek, ilgili olduğu yıla ait amortisman tutarı sadece o yıl için ayrılabilir, zamanında ayrılmamış amortismanlar için sonraki yıllarda amortisman ayrılamayacaktır.

Yapılan incelemelerde, 2021 yılında 257 numaralı hesabın bakiyesi bir önceki yıla göre 442.701,71 TL artarak 3.110.457,50 TL olarak gerçekleşmiştir. Amortisman tabi maddi duran varlıkların 2021 yılı bilançosundaki toplam değerinin 25.883.365,66 TL olduğu göz önüne alınırsa hem 257 numaralı hesabın toplam tutarının hem de dönem içinde ayrılan amortisman tutarının oldukça düşük kaldığı söylenebilir.

Amortisman işlemleriyle ilgili olarak varlık ve amortisman hesaplarının detayına bakıldığında kurum tarafından yapılan hatalı işlemler görülebilmektedir. Buna göre yapılan hatalar 3 kategoriye ayrılabilir. İlki bazı varlıklar için henüz hiç amortisman ayrılmamış olması, ikincisi bazı varlıklar için amortisman ayrılmış olsa da ayrılan tutarın varlık değerine göre çok düşük kalması, son olarak da bazı varlıklar için ayrılan amortisman tutarının varlığın değerinden daha fazla olması.

Buna göre toplam değeri 16.268.957,64 TL olan maddi duran varlıklar için hiç amortisman ayrılmamış, toplam değeri 1.026.024,41 TL olan varlıklar için ise 1.560.100,82 TL amortisman ayrılmıştır. Geriye kalan varlıklar için ayrılmış amortisman tutarları ise bazı varlıklar için düşük kalmıştır. Aşağıdaki tabloda hatalı olduğu düşünülen kayıtlara ilişkin üçer adet örneğe yer verilmiştir.

Tablo 8: Hatalı Yapılan Amortisman İşlemlerine Örnekler

	Hesap Kodu Tüm Düzeyler	Hesap Adı	Varlıkların Toplam Değeri (TL)	Amortismanların Toplam Değeri (TL)	Fark (TL)
Amortisman tutarının varlık değerinden fazla olması	253.02.04	İş Makineleri ve Aletleri	951.071,64	1.173.422,03	-222.350,39
	255.02.99	Diğer Büro Makineleri ve Aletleri	29.618,13	56.998,60	-27.380,47
	255.03.02	Misafirhane, Konaklama ve Barınma Amaçlı Mobilyalar	37.009,00	51.513,25	-14.504,25
Hiç Amortisman Ayrılmaması	251.07.00	Yollar	6.492.258,84	0	6.492.258,84
	253.02.01	Tarım ve Ormancılık Makineleri	536.048,54	0	536.048,54
	255.03.01	Büro Mobilyaları	87.302,96	0	87.302,96
Yetersiz Amortisman Ayrılması	252.01.04	Hizmet Binaları	2.211.965,49	14.000,00	2.197.965,49
	254.01.03	Yük Taşıma Araçları	3.957.734,11	1.171.803,79	2.785.930,32
	255.02.01	Bilgisayarlar ve Sunucular	217.271,22	61.567,62	155.703,60

Kurumun amortisman işlemlerinde göze çarpan en önemli hata, yukarıdaki tabloda da örneğine yer verilmiş olan amortisman tutarının varlığın kayıtlı değerini aşması durumudur.

Amortisman, bir varlığın ekonomik ömrü süresince o varlığın değerindeki azalmadır. Bu kavramın gereği olarak amortisman hesabı, mali tablolarda aktif düzenleyici pasif karakterli hesap olarak kullanılmakta ve bilançonun aktif tarafını içerdiği değer miktarında eksiltmektedir. Böylece maddi duran varlık hesaplarında kayıtlı bedelleri görünen varlıkların toplam değeri bilançoda gerçek değerleriyle görünebilmektedir. Hiçbir varlığın değerindeki azalma o varlığın değerinden daha yüksek olamayacağına göre hesabın doğası gereği amortisman tutarının da varlığın kayıtlı bedelinin üzerine çıkmaması gerekecektir.

Kamu idaresi tarafından hatanın 2022 yılı itibarıyla düzeltileceği belirtilmiş olsa da yapılacak işlem 2021 yılı mali tablolarını etkilemeyecektir.

Sonuç olarak, mali tablolarda 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı hatalı olup bulguda belirtildiği gibi düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Geçici Kabul Noksanları Kesintilerinin Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabında İzlenmemesi

İdare tarafından hakediş ödemelerinden yapılan geçici kabul noksanları kesintilerinin 330 Alınan depozito ve teminatlar hesabı yerine 360 Ödenecek vergi ve fonlar hesabında izlendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 330 Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabına ilişkin “*Hesabın niteliği*” başlıklı 257'nci maddesinde; bu hesabın mevzuatları gereği belirli olmayan bir vade ile vadesiz ve/veya bir yıldan kısa vade ile nakden veya mahsuben tahsil edilen depozito ve teminatların izlenmesi için kullanılacağı, vadesi belli olmayan depozito ve teminatların bu hesaba kaydedileceği belirtilmekte; 360 numaralı hesabın ise 269'uncu madde hükmü gereğince kamu idarelerince sorumlu veya mükellef sıfatıyla vergi dairesine ödenmesi gereken her türlü vergi, resim, harç ve benzeri borç tutarlarının izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmektedir.

Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşme'nin 30'uncu maddesinde ise; anahtar teslimi götürü bedel sözleşmelerde; geçici kabul noksanları için düzenlenen her hakedişte, yapılan iş tutarının %3'üne karşılık gelen kısmının tutulacağı ve bu tutarın geçici kabul noksanı bulunmayan işlerde geçici kabul onay tarihinden sonra, geçici kabul noksanı bulunan işlerde ise bu eksikliklerin tamamlanmasını müteakip, geçici kabul onay tarihinden sonra yükleniciye ödeneceği, birim fiyat üzerinden yapılan sözleşmelerde ise; düzenlenen hakedişlerde, tamamlanmış ancak kesin hesabı İdareye verilmemiş imalatlara ait tutarların %5'inin tutulacağı ve kesin hesaplar İdare tarafından onaylanmadıkça bu tutarların ödenemeyeceği belirtilmiştir ki, teminat olarak tutulmakta olan söz konusu tutarlar geçici kabul sırasında ortaya çıkabilecek noksanlıkları telafi etmek amacıyla kesilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin “*Detaylı hesap planları*” başlıklı 46'ncı maddesinde kurumlara ait detaylı hesap planlarının, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından hazırlanacağı düzenlenmiştir. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayımlanan 2021 Yılı Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı'nda “*330.15 Yapım İşleri Tip Sözleşmesinin 30'uncu ve 31'inci Maddeleri Gereği Alınan Teminatlar.*” şeklinde yardımcı hesap belirlenmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca geçici kabul noksanları kesintilerinin 330 numaralı hesapta izlenmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi tarafından hatanın 2022 yılı itibarıyla düzeltileceği belirtilmiş olsa da yapılacak işlem 2021 yılı mali tablolarını etkilemeyecektir.

Sonuç olarak, 2021 yılı mali tablolarında 360 ve 330 numaralı hesaplar hatalı yer almaktadır.

BULGU 4: İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli Tutarları ile Muhasebe Kayıtlarının Uyuşmaması

Dayanıklı taşınır mallara ilişkin olarak, İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelinde yer alan devir tutarları ile mali tablolarda yer alan tutarlar arasında uyumsuzluk olduğu, satın alınan taşınır malzemelerin ise, kullanılmak üzere ilgili birimlere verilmesi beklenilmeden, satın alındığında çıkış kayıtlarının yapılması sonucu mali tablolarda hatalı görünüm verdiği görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 12-30 maddelerini kapsayan "Taşınır İşlemleri" başlıklı 4'üncü Bölümü'nde; taşınırların nasıl kaydedileceği, değer tespitlerinin nasıl yapılacağı, elde edinme ve elden çıkış yöntemlerine göre (*satın alınma, devir, tahsis, hibe, kullanma, tüketim, hurdaya ayırma, tasfiye, satış gibi*) taşınırlarla hangi belgeler ile giriş – çıkış işlemlerinin nasıl yapılacağı detaylı bir biçimde belirlenmiştir.

Yapılan incelemelerde; kurumun 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı'nın icmal cetvelinde ve muhasebe kayıtlarında herhangi bir bakiye vermediği, 253 Tesis Makine ve Cihazlar, 254 Taşıtlar ve 255 Demirbaşlar Hesaplarıyla ilgili olarak ise bu hesap kodlarında yer alan taşınır değerlerinin icmal cetveli ile muhasebe kayıtları arasında uyumsuzluk bulunduğu görülmüştür.

150 numaralı hesabın bakiye vermemesi, satın alınan taşınır malzemelerin tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verildiği veya kullanıldıkları zaman bu hesaba alacak, 630 Giderler hesabına borç kaydedilmesi gerektiği halde, tüketilmeleri beklenmeksizin alınma tarihinde hemen gider yazılarak çıkış kayıtlarının da yapılmasından kaynaklanmaktadır. Ancak 253, 254 ve 255 hesap alanlarını ilgilendiren dayanıklı tüketim malzemeleri için böyle bir durum söz konusu değildir.

Aşağıdaki tabloda 253, 254 ve 255 hesaplarıyla ilgili olarak icmal cetveli ile bilanço değerleri verilerek aralarındaki fark gösterilmiştir.

Tablo 9: Taşınırın İcmal Cetveli İle Bilançodaki Değerleri

Hesap Alanı	İcmal Cetveli (TL)	Bilanço (TL)	Fark (TL)
150 İlk Madde ve Malzeme	0	0	0
253 Tesis Makine ve Cihazlar	845.505,07	2.064.717,17	1.219.212,10
254 Taşıtlar	1.782.216,89	5.191.467,82	3.409.250,93
255 Demirbaşlar	194.369,24	702.146,96	507.777,72
TOPLAM	2.822.091,20	7.958.331,95	5.136.240,75

Görüldüğü gibi dayanıklı taşınır malların yer aldığı 253, 254 ve 255 hesaplarının her birinde bilanço ile icmal cetveli arasında ciddi bir fark söz konusudur. Ancak kurumda envanter ve değerlendirme işlemi yapılmadığı için kurum mülkiyetinde bulunan taşınır malların gerçek değerinin ne olduğu belirlenememekte ve icmal cetveli ile bilançoda yer alan değerlerden hangisinin gerçeğe daha yakın olduğu bilinmemektedir. Ancak mevcut durumda icmal cetveli ile bilanço arasındaki fark 5.136.240,75 TL olarak görünmektedir.

Kamu idaresi tarafından hatanın 2022 yılında düzeltildiği belirtilmiş olsa da yapılan işlem 2021 yılı mali tablolarını etkilemeyecektir.

Taşınırın mali tablolarda yer alan değeri ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelinde yer alan değerleri arasında uyumsuzluğun bulunması mali tabloların güvenilirliğini olumsuz etkilemektedir.

BULGU 5: İlk Madde ve Malzeme Hesabının Hatalı Kullanılması

Satın alınıp 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilen malların, kullanıma verilme veya tüketilme zamanların bakılmaksızın, aynı gün içinde giderleştirilerek hesaplardan çıkıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı" başlıklı 116'ncı maddesinde, satın alınan ilk madde ve malzemelerin 150 numaralı hesabın borcuna ve ilgili hesabın alacağına kaydedileceği; tüketilmek amacıyla kamu idaresinin ilgili birimlerine verilen veya kullanılan ilk madde ve malzemelerin 150 numaralı hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği belirtilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca satın alınan tüketim mallarının 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilmesi; kullanıldığında, tüketildiğinde veya satıldığında çıkışının yapılması, buna göre dönem içinde envantere bulunan malların sürekli olarak takip

---

edilmesi ve dönem sonunda envanterde kalan mal tutarlarının mali tablolara kaydedilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede satın alınıp 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabına kaydedilen malların; kullanılma, tüketilme veya satılma zamanları dikkate alınmaksızın, aynı gün içinde hesaplardan çıkılarak gider kaydedildiği görülmüştür.

Yapılan hatalı kayıt sonucu, envanterde bulunan mallar muhasebe sisteminde doğru olarak izlenememektedir.

Kamu idaresi tarafından 2022 yılı itibarıyla kayıtların doğru yapılmasına özen gösterileceği belirtilmiş olsa da yapılacak işlem 2021 yılı mali tablolarını etkilemeyecektir.

Yapılan hatalı kayıtlar 150 numaralı hesabın doğruluğunu olumsuz etkilemekte olup satın alınan malların kullanıma verilme veya tüketilme zamanlarına uygun olarak muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Kısa ve Uzun Vadeli Banka Kredileri Hesaplarının Gerçek Durumu Yansıtması

Kurumun İller Bankası ve diğer finans kuruluşlarından temin ettiği kredilerin anaparalarına ilişkin ödenen ve ödenecek olan tutarların 300 ve 400 Banka Kredileri Hesaplarında yer alan tutarlarla uyumlu olmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmelik'inin 300 Banka Kredileri Hesabıyla ilgili 232 ve 233'üncü maddeleri ile 400 Banka Kredileri Hesabıyla İlgili 301 ve 302'nci maddelerinde, borçlanılarak alınan kredilerin vadelerine göre 300 ve 400 hesaplarına kaydedileceği, 400 hesabının vadesi bir yıldan uzun olan kredi borçlarının izlenmesinde kullanılacağı, bu borçların vadesi bir yıldan daha az hale geldiğinde 400 hesabına borç 300 hesabına ise alacak yazmak suretiyle kısa vadeli hesaplara alınacağı, ödendiği takdirde ise 300 hesabına borç yazarak kayıtlardan çıkarılacağı düzenlenmiştir.

Kovancılar Belediyesince kullanılan ve 2021 yılında da ödemelerine devam edilen kredilere ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 10: Kredi Anapara Geri Ödemeleri

Kullanılan Banka	Kullanma Tarihi	Son Taksit Ödeme Tarihi (Bitenler için)	Kullanılan Kredi Miktarı	ANAPARA			
				31.12.2020' ye kadar Ödenen	2021'de Ödenen	2022'de Ödenecek	2022 Sonrasına Kalan
İLLER BANKASI	25.07.2016	1.07.2022	1.108.318,20	597.518,91	329.109,46	181.689,83	0,00
İLLER BANKASI	1.08.2017	1.07.2023	887.019,29	83.361,94	38.935,53	40.012,58	724.691,24
İLLER BANKASI	3.09.2014	1.12.2032	3.366.834,31	274.591,73	140.558,85	155.277,18	2.796.406,55
İLLER BANKASI	20.08.2020	1.08.2023	750.000,00	19.498,16	248.767,75	278.209,68	203.525,01
İLLER BANKASI	27.09.2019	1.09.2027	1.215.118,00	17.918,46	130.783,82	144.478,60	921.937,12
İLLER BANKASI	22.04.2020	1.09.2027	2.456.234,43	27.887,15	248.591,23	280.118,83	1.899.637,22
TOPLAM			9.783.524,23	1.020.776,35	1.136.746,64	1.079.786,70	6.546.197,14

Tabloya bakıldığında, kullanılan ve 2021 yılı itibarıyla ödemeleri devam eden 9.783.521,23 TL kredinin 1.020.776,35 TL' sinin 2020 yılsonuna kadar ödemesinin bitirildiği, 1.136.746,64 TL' sinin ise 2021 yılı içinde ödendiği görülmektedir. 2021 yılında ödenen tutar aynı zamanda 300 hesabının borcuna kaydedilmesi gereken tutarı da göstermektedir. 2022 yılında ödenecek olup kısa vadeli hale gelen, yani 400 hesabına borç 300 hesabına ise alacak yazılması gereken tutar 1.079.786,70 TL, 2022 ve sonraki yıllarda ödenmesi gerektiği için uzun vadeli 400 hesabının alacak bakiyesinde görünmesi gereken tutar ise 6.546.197,14 TL'dir. Buna göre kurumun kısa ve uzun vadeli kredi borçları toplamı 7.625.983,84 TL olarak görülmektedir.

Kurumun 2021 yılı kesin mizanına bakıldığında ise kısa vadeli 300 Banka Kredileri Hesabı'nın bakiyesinin 1.961.741,60 TL olduğu, uzun vadeli 400 Banka Kredileri Hesabı'nın bakiyesinin de 5.134.314,18 TL olduğu görülmüştür. Yani gerçek durumun aksine, mali tablolara göre kurumun 2022 yılında ödenecek kısa vadeli borcunun 1.961.741,60TL, uzun vadeli borçlarının toplamının da 5.134.314,18 TL olduğu anlaşılmaktadır.

Buna göre mevcut durum ile mali tablolar karşılaştırıldığında, 2021 yılı mali tablolarında 300 Banka Kredileri Hesabı'nın 881.954,90 TL fazla (1.961.741,60 - 1.079.786,70 = 881.954,90), 400 Banka Kredileri Hesabı'nın ise 1.411.882,96 TL eksik (6.546.197,14 - 5.134.314,18 = 1.411.882,96) yer aldığı görülmektedir.

Kamu idaresi, İller Bankasından alınan kredilerin bu Banka tarafından kesilmediği için ilgili hesapların kayıtlarında bir düzensizlik olduğunu ve hatalı durumun düzeltileceğini belirtmiştir.

İdarenin yükümlülüklerinin kesinleşen mali tablolarında gerçeğe uygun yer alabilmesi için alınan ve ödenen borçların muhasebe kayıtlarına mevzuat hükümleri doğrultusunda kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Maddi Duran Varlıklar İçin Yapılan Bakım Onarım Niteliğindeki Harcamaların Varlıkların Değerine İlave Edilmesi

Kurumda, envantere kayıtlı olan maddi duran varlıklar için yapılan bakım onarım harcamalarının ve bu işlemlerde kullanılacak malzemelerin gider yazılmak yerine hatalı olarak aktifleştirilerek maddi duran varlıkların değerine eklendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar Hesap grubuyla ilgili "Hesap Grubuna İlişkin İşlemler" başlıklı 187'nci maddesinde maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyet, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplamasında dikkate alınacağı, bunların dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım ve onarım harcamalarının ise gider olarak kaydedileceği düzenlenmiştir.

Buna göre maddi duran varlıklarla ilgili olarak, sonradan yapılan harcamaların miktarı ve yapılan işin niteliği dikkate alınarak eğer yapılan işlem varlığı değerini artırmaya yönelik ise varlığın kayıtlı değerine ilave edilmeli, değer artırıcı bir işlem değil ise doğrudan gider yazılmalıdır.

Yapılan incelemelerde, maddi duran varlıklar için yapılan küçük tutarlı bakım onarım harcamalarının gider yazılmak yerine varlığın kayıtlı bedeli üzerine eklenerek aktifleştirildiği ve bakım onarım için kullanılacak malzemelerinde bu hesaplara kaydedildiği görülmüştür. Aşağıdaki tabloda hatalı olarak varlığın değerine eklenen bakım onarım harcamalarına ilişkin örneklere yer verilmiştir.

Tablo 11: Varlık Değerine Eklenen Bakım Onarım Harcamalarına Örnekler

Belge Tarihi	Belge No	Alım Konusu	KDV Dahil Tutar (TL)	Kaydedilen Hesap	Kaydedilecek Hesap
2.06.2021	1092	Bakım Onarım Gideri	13.847,30	251	630
3.06.2021	1084	Bakım Onarım Gideri	7.150,00	251	630
5.07.2021	1310	Beton Boru Alımı	5.664,00	251	150
12.10.2021	2134	Sihhi tesisat Malzemeleri	47.496,18	251	150
5.11.2021	2338	İnşaat malzemesi gideri ve bakım onarım	5.259,85	251	630

Kurumun mali tablolarına göre 2021 yılı içinde 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri hesabına 2.105.870,97 TL kayıt yapılmıştır. Bu tutarın 1.239.933,80 TL' si ihale kapsamında yaptırılan sosyal tesis yapım işine ilişkin ödemeler olup Kurumun bundan başka yapım işi bulunmamaktadır. Buna göre, yapım işi dışında hesaba kaydedilen tutar 865.937,17 TL olarak görünmektedir. Her ne kadar bir bakım onarım harcamasının varlığın değerini artırıp artırmadığı Kurumca yapılacak teknik bir değerlendirme konusu ise de; incelenen bazı örnekler, bu tutarın en azından bir bölümünün, gider olarak kaydedilmesi gerekirken varlığın kayıtlı bedeline ilave edilen bakım onarım harcamaları olduğunu göstermektedir.

Kamu idaresi tarafından hatanın 2022 yılı itibarıyla düzeltilmesine özen gösterileceği belirtilmiş olsa da yapılacak işlemler 2021 yılı mali tablolarını etkilemeyeceğinden bulgu konusu hata devam etmektedir.

Sonuçta, mali tablolarda 150, 251 ve 630 numaralı hesaplarda hatalar yer almakta olup değer arttırıcı olmayan bakım onarım harcamalarının 630 numaralı hesaba kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Mal ve Hizmet Alımları ile Yapım İşlerinde, Katma Değer Vergisi Tutarının Maliyet Bedeline Eklenmesi Gerekirken İndirim Konusu Yapılması

Kurumda yapılan mal ve hizmet alımlarında, ödenen KDV mal bedeline eklenerek ilgili aktif hesaba ve/veya 630 Giderler Hesabı'na kaydedilmesi gerekirken 191 İndirilecek KDV Hesabı'na kaydedilmiştir.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 191 İndirilecek KDV Hesabı'yla ilgili "Hesabın Niteliği" başlıklı 153'üncü maddesinde, bu hesabın, mal ve hizmetin satın alınması sırasında satıcılara ödenen veya borçlanılan ve kurum açısından indirim hakkı doğuran KDV'nin izlenmesi için kullanılacağı, mahalli idarelerin bir bedel karşılığı satmak üzere ürettikleri mal veya hizmetin üretim girdisi olarak satın aldıkları mal veya hizmetlere ilişkin olarak ödemiş oldukları KDV'yi indirim konusu yapabilecekleri, bunun dışında kurumun satışa konu olmayan kamu hizmeti üretiminde nihai tüketici olarak kullanmak veya tüketmek üzere satın alınmış mal veya hizmet için ödenen KDV'nin indirim konusu yapılamayacağı ve bu tutarların ilgili gider hesabı veya varlık hesabına yapılacak muhasebe kaydında maliyet bedeline ilave edileceği belirtilmiştir.

Kovancılar Belediyesinde yapılan incelemelerde, mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için düzenlenerek kuruma verilen tüm faturalarda, fatura üzerinde görünen KDV bedellerinin indirim konusu yapıldığı görülmüştür.

İndirilecek KDV, fatura karşılığı alınan mal ve hizmetler için mal ve hizmet bedeli üzerinden hesaplanarak satıcıya fatura bedeli ile birlikte ödenen vergi iken, hesaplanan KDV ise sunulan mal ve hizmetin bedeli üzerinden hesaplanarak mal ve hizmeti alan kişiden tahsil edilecek olan vergidir. Mahsup dönemi sonunda indirilecek KDV tutarı hesaplanan KDV tutarından fazla ise aradaki fark 190 Devreden KDV hesabında takip edilecek, düşük ise aradaki fark KDV beyannamesi ile ilgili vergi dairesine ödenecektir. Buna göre bir malın satışı ya da hizmetin sunulması için katlanılan maliyetin, o mal ya da hizmet bedelinden daha düşük olması ya da en azından birbirine yakın olması gerekeceğinden indirilecek KDV ile hesaplanan KDV tutarları da birbirine yakın olması gerekecektir.

Kurumun yılsonu mali tabloları incelendiğinde 191 İndirilecek KDV Hesabı'na 1.611.084,31 TL, 391 Hesaplanan KDV Hesabı'na ise 185.370,79 TL kayıt yapıldığı görülmüştür. 391 hesabına yapılan kayıt büyük oranda içme suyu ile ilgili sunulan mal ve hizmet bedelleri için su faturalarına yansıtılan KDV tutarıyla ilgilidir. Bunun yanında il-ilçe arasında yolcu taşımacılığı yapılması ve diğer bazı hizmetler için alınan bedel için de KDV hesaplanmaktadır. Ancak görüleceği gibi hesaplanan KDV, indirilecek KDV'nin çok küçük bir kısmına tekabül etmektedir. *(Hesaplanan her mal ve hizmetin satış bedelinin maliyetine eşit olduğu düşünülse bile hesaplanan ve indirilecek KDV hesapları arasında 1.425.713,52 TL fark ortaya çıkacaktır)*

KDV'nin hatalı olarak indirim konusu yapılması 190 Devreden KDV ve 191 İndirilecek KDV Hesaplarının yanında, alınan mal ya da hizmet aktif hesaba kaydedilmişse ilgili aktif hesabın, gider yazılmış ise 630 Giderler Hesabı'nın mali tablolarda hatalı görünmesine de neden olmuştur.

Kamu idaresi tarafından hatanın 2022 yılında düzeltildiği belirtilmiş olsa da yapılan işlem 2021 yılı mali tablolarını etkilemeyeceğinden bulgu konusu hata devam etmektedir.

Sonuç olarak, mal ve hizmet alımlarında ödenen KDV'nin, mal bedeline eklenerek ilgili aktif hesaba veya 630 Giderler Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 9: Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının Hatalı Kullanılması

Kovancılar Belediyesinin, sahibi olduğu şirkete yaptığı hizmet alımı ödemelerinin hatalı olarak 241 Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına kaydedilmesi nedeniyle, 241 hesabının bakiyesinin, söz konusu Şirketin toplam sermaye tutarından fazla görülmesine sebep olduğu anlaşılmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "241 Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabı" başlıklı 181'inci maddesinde, 241 numaralı hesabın; mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararların, bütçeye iade olunan sermayelerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmektedir.

Yönetmelik'in 182'inci maddesinde, sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan 241 numaralı hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir denilmektedir.

Yönetmelik'in 183'üncü maddesinde, ödeneğine dayanılarak nakden verilen sermaye tutarının bir taraftan 241 numaralı hesaba borç, ilgili diğer hesaplara alacak kaydedileceği ifade edilmektedir.

Yönetmelik'in "630 Giderler Hesabı" başlıklı 372'nci maddesinde, 630 numaralı hesabın, tahakkuk ettirilen her türlü giderin izlenmesi için kullanılacağı; 373'üncü maddesinde nakden veya mahsuben ödenen giderler bir taraftan 630 numaralı hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmektedir.

Yapılan incelemede, Belediye şirketine yapılan personel hizmet alımı ödemelerinin 630 Giderler hesabı yerine 241 numaralı hesabın borcuna kaydedildiği görülmüştür.

Geçmiş dönemlerde de söz konusu ödemelerin 241 numaralı hesaba kaydedilmesiyle birlikte 2021 Yılı dönem sonu itibarıyla mali tablolarda 241 numaralı hesabın bakiyesi 18.795.593,57 TL olmuştur.

Kurumun, sermayesinin tamamı kendisine ait olan bir adet şirketi bulunmakta ve bu şirketin toplam sermayesi 10.000,00 TL olarak görünmektedir. Buna göre 241 numaralı hesap olması gerekenden 18.785.593,57 TL fazla görünmektedir.

Kamu idaresi hatalı uygulamanın 2022 yılı içinde düzeltildiğini ve söz konusu ödemelerin giderler hesabına yazılmaya başlandığını belirtmiştir. Ancak her ne kadar düzeltme işlemi yapılmış olsa da hatanın etkisi 2021 yılı mali tablolarında görünmektedir.

Ayrıca yapılan hatalı işlemin kümülatif toplamına bakıldığında bilançoju tamamen etkilediği ve bilançonun aktif tarafının olması gerekenden çok daha yüksek görünmesine neden olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum bilanço gibi faaliyet sonuçları tablosunu da etkilemektedir. Zira Kurum 2021 yılında olumlu faaliyet sonucu vermiş olup şayet hizmet alımı için yaptığı harcamaları aktifleştirmek yerine gider yazmış olsaydı bu faaliyet sonuçları tablosunun gider bölümünü yükselteceğinden faaliyet sonucu da gerçekleşenden daha az görünecekti. Sonuçta yapılan hata kurumun mali görünümünü bütünüyle değiştirmiş ve gerçek olmayan bir görünüme sebebiyet vermiştir.

Sonuç olarak hatanın uygulamada düzeltilmiş olması yeterli olmayıp bilançonun sonraki yıl ve yıllarda gerçeğe uygun görünmesi için şimdiye dek yanlış yapılan kayıtların da mevzuat ve muhasebe ilkeleri doğrultusunda 241 hesabının sadece iştirak edilen şirketin sermayesini gösterecek biçimde düzeltilmesi gerekmektedir. Aksi halde hatalı işlemin sonucu gelecek yıllara da sirayet etmeye devam edecektir.

BULGU 10: Uzun Vadeli Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Eksik Ayrılması

472 numaralı hesapta izlenen uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının eksik olduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 330'uncu maddesinde, 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'nın belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı; 331'inci maddesinde, hesaplanan kıdem tazminatı karşılık tutarlarının 472 numaralı hesaba alacak, 630 Giderler Hesabı'na borç kaydedileceği, vadeleri bir yılın altına düşen kıdem tazminatı karşılıklarının 472 numaralı hesaba borç, 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı'na alacak kaydedileceği belirtilmektedir.

4857 sayılı İş Kanunu ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu uyarınca, personel hizmet alım sözleşmesi kapsamında çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatlarının ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından ödenmesi gerekmektedir. Nitekim Belediyede 696 sayılı KHK kapsamında personel hizmet alım sözleşmesi çerçevesinde çalıştırılan işçilerin kıdem

---

tazminatları Belediye tarafından ödenmektedir. Bunun dışında kadrolu işçilerin ve sözleşmeli personelin kıdem tazminatları da Belediye tarafından ödenmektedir.

472 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı İdarenin ödeyeceği uzun vadeli kıdem tazminatlarını göstermektedir. Bu tazminatlar personel harcamalarının planlanması ve bütçeleştirilmesinde dikkate alınması gereken önemli bir gider unsurudur. Ayrıca bu hesaplarda görünen tutarlar İdare için bir yükümlülük mahiyetindedir. Dolayısıyla hem personel harcamalarının daha iyi planlanabilmesi hem de yükümlülüklerin mali tablolarda gerçeğe uygun biçimde görünmesi için 472 numaralı hesabın eksiksiz olarak kullanılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 472 numaralı hesapta izlenmesi gereken uzun vadeli kıdem tazminatı tutarlarının eksik olduğu görülmüştür. Uzun vadeli kıdem tazminatı karşılıklarının eksik ayrılması nedeniyle uzun vadeli yabancı kaynaklar, mali tablolarda gerçek değerinden daha düşük görünmektedir.

Kamu idaresi tarafından hatanın 2022 yılı itibarıyla düzeltileceği belirtilmiş olsa da yapılacak işlem 2021 yılı mali tablolarını etkilemeyeceğinden bulgu konusu hata devam etmektedir.

Sonuç olarak, her yıl sonunda birikmiş kıdem tazminatı karşılıklarının 472 numaralı hesaba eksiksiz olarak kaydedilmesi ve mevcut kayıtların da kıdem tazminatı artışlarına uygun olarak güncellenmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Yapım İşine İlişkin Hakediş Ödemelerinin Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı Yerine Doğrudan Maddi Duran Varlık Hesap Koduna Kaydedilmesi

Geçici Kabul usulüne tabi yapım işine ilişkin hakediş bedellerinin 258 hesabı yerine doğrudan maddi duran varlık hesabına kaydedildiği, ancak kaydedilen hesap kodunun da hatalı olduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı ile ilgili 204 ve 205'inci maddelerinde; hesabın, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin, geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı, diğer hallerde ise işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş; gerek yılı içerisinde

---

gerekse yıllara sari olarak yapımı süren ve tamamlandığında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacak tutarların bu hesaba borç, tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların ise bu hesaba alacak kaydedileceği düzenlenmiştir.

Yapılan incelemede, sözleşmesi 2020 yılında imzalanarak yapımına başlanılan 1.062.023,00 TL sözleşme bedelli sosyal tesis inşaatı yapım işi, 177.910,80 TL iş artışı ile birlikte toplam 1.239.933,80 TL maliyet bedeliyle tamamlanmış ve 01.07.2021 tarihinde geçici kabulü yapılmıştır.

Yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümlerine göre, geçici ya da kesin kabul usulüne tabi yapım işlerinde her türlü malzeme ve işçilik giderleri ile genel giderler, geçici kabul tutanağının idarece onaylandığı tarihe kadar 258 numaralı hesapta takip edilmeli ve sonrasında ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılmalıdır. Ancak Kurumun uygulamasına bakıldığında yapılan hakediş ödemelerinin 258 hesabına kaydedilmeyip doğrudan 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Her ne kadar doğrudan ilgili maddi duran varlık hesabına kaydedilmesi hatalı olsa da tamamlanarak dönem içinde geçici kabulü yapılan işle ilgili olarak 258 hesabıyla ilgili 2021 yılı mali tablolarına yansıyan bir hata bulunmamaktadır. Ancak yapım işinin niteliği ve tamamlandığında kullanım biçimi göz önüne alındığında kaydedilmesi gereken maddi duran varlık hesap kodunun 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı değil 252 Binalar Hesabı olması gerektiği değerlendirilmektedir. Bu yönüyle 252 hesabı mali tablolarda 1.239.933,80 TL eksik yer alırken 251 hesabı da aynı tutarda fazla yer almaktadır.

Kamu idaresi tarafından hatanın 2022 yılı itibarıyla düzeltileceği belirtilmiş olsa da yapılacak işlem 2021 yılı mali tablolarını etkilemeyeceğinden bulgu konusu hata devam etmektedir.

Sonuç olarak, geçici kabule tabi yapım işlerinde; geçici kabul yapılmaya kadar ödenen hakedişlerin, 258 numaralı hesaba kaydedilmesi, geçici kabulü yapıldıktan sonra ilgili varlık hesabına aktarılma suretiyle muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 12: Satın Alınan Bazı Mal ve Malzemelerin İlgili Aktif Hesaplar Yerine Giderler Hesabı'na Kaydedilmesi

15 hesap grubu içinde yer alan stoklar ile 25 hesap grubu içinde yer alan Maddi Duran Varlıklar hesaplarını ilgilendiren bazı işlemlerin bu hesaplara kaydedilmeksizin doğrudan 630 Giderler Hesabı'na kaydedildiği görülmüştür.

15 Stoklar ve 25 Maddi Duran Varlıklar hesap gruplarıyla ilgili olarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 113, 114 ve 186, 187'nci maddelerine ve 18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin 10'uncu maddesine göre, daha sonra tüketilmek, kullanılmak ya da satılmak üzere satın alınan malzemeler ile satın alma, yapma veya yaptırma yollarıyla edinilen taşınır ve taşınmazlarla bunların değerini ve/veya kullanım ömrünü artıran mal/malzemeler ve yapılan her türlü gider, ilgisine göre 15 Stoklar ya da 25 Maddi Duran varlıklar hesap grubunda yer alan hesaplara kaydedilerek aktifleştirilmeli ve gerekli olanlar için taşınır işlem fişleri düzenlenmelidir.

Yapılan incelemelerde, alınan mal bedellerinin ilgili oldukları aktif hesaplara kaydedilmediği ve 630 Giderler Hesabı'na kaydedilerek doğrudan giderleştirildiği görülmüştür. Hatalı olduğu düşünülen işlemlerden bazılarının aşağıdaki tabloda örnek olarak yer verilmiştir.

Tablo 12: Hatalı Olarak 630 Giderler Hesabına Kaydedilen İşlemlerden Örnekler

Belge Tarihi	Belge No	Fatura Tarihi	KDV Dahil Tutar (TL)	Konu	Kaydedilen Hesap	Kaydedilecek Hesap
20.04.2021	4.03.1902	Muhtelif	31.755,00	Çimento Alımları	630	150
9.08.2021	9.04.1904	29.07.2021	35.400,00	Çöp Kovası Alımı	630	255
13.09.2021	28.12.1904	26.08.2021	14.337,00	Kırtasiye Malzemesi Alımı	630	150
21.10.2021	21.02.1906	20.10.2021	47.630,70	Yakacak Kömür Alımı	630	150
5.11.2021	3.05.1906	31.10.2021	47.200,00	Kilit Parke Taşı	630	150

Yukarıda bazı örnekleri gösterildiği üzere, Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar hesaplarını ilgilendiren işlemlerin bu hesaplara kaydedilmeksizin doğrudan 630 Giderler Hesabı'na kaydedilmesi nedeniyle kurumun maddi duran varlıklarının kayıtlı değerleri olması gerekenden az, 630 Giderler Hesabı ise aynı ölçüde fazla görünmektedir.

Kamu idaresi tarafından hatanın 2022 yılında düzeltildiği belirtilmiş olsa da yapılan işlem 2021 yılı mali tablolarını etkilemeyeceğinden bulgu konusu hata devam etmektedir.

Sonuç olarak, mali tablolarda; 150, 255 ve 630 numaralı hesaplarda hatalı kayıtlar yer almakta olup taşınır mal alımlarında TİF düzenlenmesi ve taşınırın ilgili aktif hesaplara kaydedilmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kalkınma Ajansına Ödenen Payın Hatalı Muhasebeleştirilmesi

Fırat Kalkınma Ajansı tarafından kurum adına hesaplanan pay tutarına ilişkin tahakkuk ve ödeme işlemlerinin hatalı muhasebeleştirildiği görülmüştür.

5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 19'uncu maddesinde; ajanslara, belediyelerin bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelir kalemleri hariç tutulmak üzere yüzde bir oranında payın cari yıl bütçesinden aktarılacağı, Bakanlar Kurulunun belediyeler için belirlenen oranı yarısına kadar indirmeye yetkili olduğu belirtilmiştir. Bu yetki doğrultusunda Bakanlar Kurulu 2011/2168 sayılı kararı ile bu oranı yarıya indirmiş ve belediyelerin bütçe gelirleri üzerinden kalkınma ajanslarına aktaracakları pay oranını binde beş olarak belirlemiştir.

Hesaplanan ve ödenen payın nasıl muhasebeleştirileceği ise Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde gösterilmiştir. Yönetmelik'in, 363 Kamu İdare Payları Hesabı ile ilgili 276 ve 277'nci maddelerinde; hesabın bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılacağı, bütçe geliri olarak tahsil edilip özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarlar bir taraftan bu hesaba alacak yazılırken 630 Giderler Hesabına borç yazılacağı, kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarların ise bu hesaba borç ve ilgili hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda, hesaplanan pay öncelikle 363 numaralı hesaba alacak kaydedilmeli, nakden veya mahsuben ödenmesine göre de 363 numaralı hesaptan çıkarılmalıdır.

Yapılan incelemelerde; 2021 yılında Kovancılar Belediyesi tarafından Fırat Kalkınma Ajansına aktarılacak pay tutarının 114.205,02 TL olduğu, bu tutarın 363 hesabına alınmadığı,

ödeme işleminin İller Bankası tarafından Kurumun gelirlerinden kesinti yapılmak suretiyle ilgili ajansa aktarılması yoluyla hesaben yapıldığı ve kurumun bu tutarı doğrudan gider olarak kaydettiği görülmüştür.

Kamu idaresi; Fırat Kalkınma Ajansının gelir kesin cetvellerini kendilerinden talep etmemesi ve alacaklarının kendilerine bildirilmemesi nedeniyle 363 hesabına kayıt yapılamadığını, sonraki dönem bu hesabın kullanılmasına dikkat edileceğini belirtmiştir.

Kalkınma ajansları, belediyelerden olan pay alacaklarını bu kurumlardan aldıkları gelir kesin hesap cetvelleri üzerinden hesaplayarak ilgili kuruma resmi bir yazı göndererek ödenecek payı ilgili kuruma bildirirler. Dolayısıyla Kurumdan herhangi bir bilgi almadan ve ödenecek payı bildirmeden İller Bankası aracılığı ile kesilmesi usulen doğru görünmemektedir. Bu nedenle Kurumun ilgili ajans ile irtibat kurarak ödenecek pay tutarının kendilerine bildirilmesini sağlaması ve bu payın doğru bir biçimde muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Belediyenin vadeli mevduat hesaplarına tahakkuk eden faizlerin 600 Gelirler hesabına net olarak kaydedildiği, banka tarafından faiz geliri üzerinden yapılan stopajın muhasebe kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "*Bilanço İlkeleri*" başlıklı 8'inci maddesinin üçüncü fıkrasında; bütün varlıkların, yabancı kaynakların ve öz kaynakların bilançoda gayrisafi değerleriyle gösterileceği, "*Gayri Safilik İlkesi*" başlıklı 39'uncu maddesinde; gelir ve giderlerin, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedileceği belirtilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "*Faaliyet sonuçları tablosu ilkeleri*" başlıklı 6'ncı maddesinin (a) bendinde; kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemlerinin tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izleneceği; gelir ve gider hesaplarının, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsus olduğu ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 102 Banka Hesabının işleyişinin anlatıldığı 57'nci maddesinde; idarenin hesaplarının bulunduğu bankalarca tahakkuk ettirilerek banka hesabına aktarılan faiz tutarlarının bu hesaba, tevkifat tutarlarının ise 630 Giderler Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Buna göre, tahakkuk eden faiz gelirlerinin stopaj kesintisi yapılmadan brüt tutar üzerinden 600 Gelirler hesabında, buna ilişkin olarak stopaj yapılan vergi ve benzeri giderlerin de 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede; faaliyet dönemi içinde elde edilen tüm faiz gelirlerinin net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği, banka tarafından stopajı yapılan vergi tutarlarının 600 Gelirler ve 630 Giderler hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

Mevduat faizlerinin hatalı olarak net tutar üzerinden muhasebeleştirilmesi nedeniyle Mali tablolarda 600 Gelirler ve 630 Giderler hesapları olması gerekenden daha düşük görünmektedir.

Kamu idaresi tarafından hatanın 2022 yılı itibarıyla düzeltildiği belirtilmiş olsa da yapılan işlem 2021 yılı mali tablolarını etkilemeyeceğinden bulgu konusu hata devam etmektedir.

Sonuç olarak mevduat faiz gelirlerinin Gayri Safilik İlkesine uygun olarak brüt tutarlar üzerinden kaydedilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Nakden Tahsil Edilen Varlıkların Banka Hesaplarına Aktarılması Sürecinde Diğer Hazır Değerler Hesabı'nın Kullanılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre, nakden tahsil edilen varlıkların banka hesaplarına aktarılması sürecinde 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı'nın kullanılması gerektiği halde, bu hesap kullanılmadan, doğrudan 102 Bankalar Hesabı'na kayıt yapıldığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 100 Kasa Hesabı ile ilgili 49, 50 ve 51'inci maddelerinde ve 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı ile ilgili 70, 71 ve 72'nci maddelerinde; 100 Kasa Hesabı'nın muhasebe birimleri veznelerin kanuni dolaşım niteliğine sahip ulusal paraların alınması, verilmesi ve saklanmasına ilişkin işlemlerin izlenmesi için kullanılacağı, kasaya yatırılan paranın bu hesaba borç, kasadan yapılan ödemelerin ise hesaba alacak yazılacağı, bankaya yatırılmak üzere kasadan gönderilen nakit varlıkların ise 108 hesabına borç yazılacağı, varlık banka hesabına geçtikten sonra 102 Bankalar Hesabı'na borç yazılırken bu hesaba alacak yazılacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde, kuruma ait vezne bulunduğu ve bu vezne aracılığı ile nakit tahsilatlar yapıldığı ancak tahsil edilen varlıkların banka hesaplarına yatırılmak üzere kasadan

---

çıkarıldığı esnada 108 hesabının kullanılmadan, doğrudan 102 Bankalar Hesabı'na kayıt yapıldığı görülmüştür.

2021 yılına ilişkin kesin mizana bakıldığında, yıl içinde 100 Kasa Hesabı'nın borcuna ve alacağına kaydedilen işlemlerin tutarı 4.092.147,42 TL olarak görünmekte ve hesap herhangi bir bakiye vermemektedir. Bu durumda, 108 hesabının kredi kartlarından gerçekleştirilen tahsilatlar gibi diğer kullanımlarını da göz önüne aldığımızda, hesabın borcuna ve alacağına yapılan kayıt tutarının 4.092.147,42 TL'den az olmaması gerekmektedir. Oysa, söz konusu tutarlar 969.958,59 TL olarak görünmektedir ki, 108 hesabında görünen bu tutarın da bankaya yatırılan varlıklar ile ilgili olmayıp sadece kredi kartlarından gerçekleştirilen tahsilatlar için yapılan kayıt olduğu anlaşılmaktadır.

Kamu idaresi tarafından 108 numaralı Hesabın 2022 yılı itibarıyla kullanılmaya başlanıldığı belirtilmiş olsa da yapılan işlem 2021 yılı mali tablolarını etkilemeyeceğinden bulgu konusu hata devam etmektedir.

Sonuç olarak, nakden tahsil edilen varlıkların banka hesaplarına aktarılmasında 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı'nın kullanılması gerekmektedir.

BULGU 4: Takipli Alacaklara İlişkin Tahsilatların Düşük Kalması ve Zamanaşımına Uğrayacak Alacakların Bulunması

Geçmiş yıllarda tahakkuk etmiş olan ancak tahsili sağlanamayan takipli alacaklarının bilanço aktif büyüklüğünün önemli bir kısmını oluşturduğu ancak bunların tahsil edilememesi nedeniyle zaman aşımına uğrama riski olan alacakların bulunduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinde; belediye başkanına, belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek gibi görevler verilmiş ve bu hususlarda belediye başkanına sorumluluk yüklenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 38'inci maddesinde, kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsilinde yetkili ve görevli olanların, bu işlemlerin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Yine aynı Kanun'un 71'inci maddesinde; kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu

---

kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasının kamu zararına neden olacağı belirtilmiş ve maddenin (e) bendine göre de idare gelirlerinin tarh, tahakkuk veya tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmamasının kamu zararının belirlenmesinde esas alınacağı düzenlenmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 102'nci maddesinde ise; amme alacağının, vadesinin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl içinde tahsil edilmemesi halinde zamanaşımına uğrayacağı düzenlenmiştir.

Anılan Kanun hükümlerine göre; üst yöneticiye ve kamu gelirlerinin takibiyle görevli olanlara, gelirlerin takip ve tahsili konusunda sorumluluklar yüklemiştir. Bu sorumlulukların yerine getirilmemesi sonucunda ortaya çıkabilecek zamanaşımı ve zamanaşımına bağlı olarak alacakların tahsil kabiliyetinin ortadan kalkması durumunda da sorumlular kamu zararıyla karşı karşıya kalabileceklerdir.

Vadesi geldiği halde ödenmeyen alacaklar, takipli alacaklar ve ile tehirli ve tecilli alacaklar hesaplarında izlenmektedir. Kurumun 2021 yılı kesin mizanına bakıldığında, 121-Gelirlerde Takipli Alacaklar Hesabı'nın borcunda 10.007.117,05 TL, alacağında ise 974.954,12 ve 222-Gelirlerden Tehirli ve Tecilli Alacaklar Hesabı'nın borcunda 1.123.884,32 TL, alacağında ise 34.614,91 TL görünmektedir. Buna göre 2021 yılında toplam 11.131.001,37 TL takipteki ve tecilli alacakların yalnızca 1.009.569,03 TL'si tahsil edilebilmiştir. Kalan alacakların içinde, 2022 yılsonu itibarıyla zamanaşımı süresi dolacak olan alacaklar da bulunmaktadır

6183 sayılı Kanunu'un 102'nci maddesine göre 2022 yılı sonu itibarıyla, vadesi 2017 yılında dolan alacaklar 2022 yılı içinde tahsil edilmediği ya da zamanaşımını kesen yollardan biri uygulanmadığı takdirde zaman aşımına uğrayarak tahsili kanunen imkansız hale gelecektir.

Kurumun, vade tarihi 2017 yılı olan ve 2021 yılı sonu itibarıyla henüz tahsil edilemeyen, 1385 mükellefe ait 410.304,21 TL alacağı bulunup 2022 yılı sonuna kadar tahsil edilmediği ya da bunlar için zamanaşımını kesen yollardan biri uygulanmadığı takdirde zamanaşımına uğrayacaktır.

Kamu idaresi tarafından alacakların tahsil edilmesi için ödeme emri gönderildiği belirtilmiş olsa da bu işlem tek başına yeterli olmayabilir. Zira ödeme emri gönderilmesi alacağın kesin tahsili anlamına gelmediği gibi yasal bir yaptırım da bulunmamaktadır. Bulguda bahsi geçen alacaklar 2017 yılına ait olup zaten bunlar için vade tarihinde ödeme emri belgesi

düzenlenmiş olması gerekmektedir. Buna rağmen alacakların tahsil edilememesi halinde ise alacağın türüne göre 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ya da 6098 sayılı Borçlar Kanunu hükümlerine göre yasal yolların kullanılması gerekmektedir. Ancak yine de ödeme emri gönderilmesi yerinde bir işlem olup bu yolla kamu alacaklarının zamanaşımına uğrama riski bertaraf edilmiş olacaktır.

Sonuç olarak, söz konusu alacakların tahsilinin sağlanması ve zamanaşımına uğramasının engellenmesi için idari ve hukuki işlemlerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 5: 696 Sayılı KHK Kapsamında Çalıştırılan İşçiler Dâhil Personel Giderlerinin Mevzuatta Belirlenen Sınırın Üzerinde Olması

Personel giderlerinin, 375 sayılı KHK'nın Ek 20'nci maddesi uyarınca çıkarılan Usul ve Esaslar ile belirlenen sınırın üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

375 sayılı KHK'nın Ek 20'nci maddesine istinaden 09/04/2018 tarih ve 11608 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla kabul edilen "*İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar*" 28/04/2018 tarihli ve 30405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Usul ve Esaslar'ın "Personel Giderlerinin Toplam Giderler İçindeki Payına İlişkin Üst Sınır" başlıklı 5'inci maddesinde; İdarelerin, şirket personeli de dâhil yıllık toplam personel giderlerinin, idarenin gerçekleşen en son yıl bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılması sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşamayacağı; yıl içerisinde aylık ve ücretlerde beklenmedik bir artışın meydana gelmesi sonucunda personel giderlerinin söz konusu oranları aşması durumunda, cari yıl ve izleyen yıllarda personel giderleri bu oranların altına ininceye kadar idare şirketlerine yeni personel alımı yapılamayacağı belirtilmektedir.

28 Kasım 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 512 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yeniden değerlendirme oranı 2020 yılı için % 9,11 olarak belirlenmiştir.

İdarenin en son yıl kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamı 32.201.901,61 TL, bu tutarın yeniden değerlendirme oranında artırılmış miktarı (32.201.901,61 x 1,0911) 35.135.494,85 TL'dir.

Yönetmelik hükümlerine göre idarenin toplam personel giderinin üst sınırı (35.135.494,85 x 0,40) 14.054.197,94 TL'dir.

Yapılan incelemede; Belediyenin 696 Sayılı KHK Kapsamında çalıştırılan işçiler dâhil personel gideri toplamının 16.929.002,12 TL olduğu, Yönetmelik hükümleriyle belirlenen sınırın 2.874.804,18 TL tutarında aşıldığı, söz konusu personel giderinin yeniden değerlendirilmiş bütçe gelirine oranının % 48,18 olduğu görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından 2022 yılı itibarıyla personel giderlerinin sınırı aşmaması için özen gösterileceği belirtilmiş olsa da 2022 itibarıyla yapılacak işlemler bulgu konusu hatanın denetim döneminde var olan etki ve sonuçlarını ortadan kaldırmayacaktır.

Sonuç olarak, personel giderlerinde mevzuat ile belirlenen sınırların aşılmaması gerekmektedir.

BULGU 6: Bazı Kanıtlayıcı Belgelerin Ödeme Emri Belgelerine Eklenmemesi

Mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin ödeme belgelerine Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nde sayılan bazı kanıtlayıcı belgelerin eklenmediği görülmüştür.

Mahalli idarelerin, bütçelerinden gider yapmak suretiyle temin ettikleri ihtiyaçları karşılığında ödenen bedeller için hangi kanıtlayıcı belgelerin düzenlenmesi gerektiği Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nde belirlenmiştir

Yönetmelik'in 2'nci maddesinde tarif edilen tanıma göre Ödeme belgesi, Yönetmelik ekinde yer alan, kesin ödemeler için düzenlenen Ödeme Emri Belgesi ile ön ödemeler için düzenlenen Muhasebe İşlem Fişi'ni ifade etmekte olup diğer tüm kanıtlayıcı belgeler bu iki belgeye ek yapılacaktır.

Harcama yapılan işin türü ve konusu itibarıyla ödeme belgelerine eklenecek kanıtlayıcı belgeler de farklılıklar göstermektedir. Yönetmelik'in 8'inci maddesinden 48'inci maddesine kadar olan kısmını kapsayan "Harcamanın Çeşidine Göre Aranacak Belgeler" başlıklı İkinci Kısım'ında harcamanın türüne göre (*aylıklar, sosyal yardımlar, ödül ve ikramiyeler, yolluklar, mahkeme harç ve giderleri, bakım onarım giderleri, vergi ve benzeri ödemeler, mal ve hizmet alımları, taşınmaz alımları ve sayılan diğer harcama türleri*) hangi kanıtlayıcı belgelerin ödeme belgesine ekleneceği ayrıntılı olarak sayma suretiyle açıklanmıştır.

Ayrıca 49'uncu maddede de, 4734 sayılı Kamu ihale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendi ile yapılacak doğrudan temin kapsamındaki mal ve hizmet alımları ile yapım işleri için düzenlenmesi gereken kanıtlayıcı belgelere yer verilmiştir.

Kurum tarafından düzenlenen ödeme belgelerinin fiziki olarak incelenmesi sırasında, bazı ödeme belgelerinin yalnızca ödeme emri belgesi ve/veya muhasebe işlem fişi ile faturadan ibaret olduğu, çok büyük bir kısmı doğrudan temin yöntemiyle gerçekleştirilen mal ve hizmet alımlarına ilişkin belgelerin içine muayene kabul komisyon tutanağı ya da bu mahiyette bir belge konulmadığı, ihale kapsamında temin edilen akaryakıt için yapılan hakediş ödemeleri içeriğinde fiyat farkı hesap tablosu dışında herhangi bir belgenin bulunmadığı ve diğer harcamalar için düzenlenen ödeme belgelerinde de yine Yönetmelik gereği eklenmesi gerekli olan bazı kanıtlayıcı belgelerin eksik bırakıldığı görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından 2022 yılı itibarıyla ödeme emri belgelerinin Harcama Belgeleri Yönetmeliği'ne göre düzenlenmeye başlandığı belirtilmiş olsa da 2022 itibarıyla yapılacak işlemler bulgu konusu hatanın denetim döneminde var olan etki ve sonuçlarını ortadan kaldırmayacaktır.

Sonuç olarak, kamu harcamalarında, Harcama Belgeleri Yönetmeliği ile belirlenen kanıtlayıcı belgelerin ödeme emri belgelerine eklenmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Bazı Konut ve İşyeri Sahiplerinin Emlak Vergisi Mükellefiyetinin Bulunmaması

İlçe sınırları içinde bulunan mesken ve iş yeri sahiplerinin bir kısmının Emlak Vergisi mükellefleri arasında kaydının olmadığı görülmüştür.

Belediyelerin önemli gelir kaynakları arasında yer alan Emlak Vergisi'ne ilişkin hükümler 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu ile düzenlenmiştir.

Kanun'a göre emlak vergisinin konusu binalar ile arsa ve araziler olup bunlara ilişkin vergiler ilgili belediye tarafından tahsil edilmektedir.

Verginin mükellefi, vergi konusu varlığın maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa varlığa malik gibi tasarruf eden kişilerdir. Verginin matrahı varlıkların bu kanun hükümlerine göre belirlenen vergi değeri olup vergi oranı arazide binde 1, arsada binde 3, binalar için ise meskenlerde binde 1 ve diğer binalarda binde 2'dir.

Emlak Vergisi'nin kapsamına girmesine karşılık maliklerinin mükellefiyeti bulunmayan taşınmaz olup olmadığına ilişkin tespit yapmak amacıyla, Kurumdan alınan veriler içinde yer alan 11.740 adet taşınmaz bilgisi üzerinden, 250 adet mesken ve 50 adet iş yeri olmak üzere toplam 300 taşınmaz adresi rastgele olarak seçilerek bir örneklem listesi hazırlanmıştır. *(Bu çalışma sadece bina vergisi kapsamında yapılmış olup arsa ve arazi vergisini kapsamamaktadır.)*

Örneklem listesinde yer alan taşınmaz adresi ve malik bilgilerinin Kurumda kayıtlı olan ve adına vergi tahakkuk ettirilen mükellefler ile karşılaştırılması sonucunda örneklem listesine alınan 250 adet meskenden 45 adedinin, 50 adet iş yerinden ise 10 adedinin maliklerinin vergi mükellefiyeti bulunmadığı tespit edilmiştir. Buna göre örneklem listesinde emlak vergisi tahakkuk ettirilmeyen meskenlerin oranı %18, işyerlerinin oranı ise %20 olarak görünmektedir.

Örneklem çalışması üzerinden elde edilen sonuca göre, ilçe sınırları içinde yer alan ve emlak vergisine tabi olan taşınmazların önemli bir bölümünün vergi konusu dışında kaldığı ve bu nedenle Kurumun gelir kaybına uğradığı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi, mükellef kontrollerinin ve güncellemelerinin başladığını belirtmektedir.

Emlak Vergisi Kanunu gereği belediyeler tarafından toplanan arsa, arazi ve bina vergileri belediyelerin en önemli gelir kaynaklarını oluşturmaktadır. Bu alanda oluşacak zaafiyet ve kaçak bu kurumların ciddi anlamda gelir kaybı yaşamalarına ve dolayısıyla verilecek kamu hizmetlerinde aksamalara neden olabilecektir. Ayrıca aynı ilçe sınırları içinde bazı vatandaşlardan vergi toplanırken mükellefiyet kaydı olmaması nedeniyle bazılarının vergi dışı kalması eşitlik ve hakkaniyete de uygun bulunmamaktadır.

Sonuç olarak kurumun vergi dışı kalan gayrimenkuller ve bunların maliklerini tespit ederek vergi gelirlerini eksiksiz bir biçimde tahsil edecek tedbirleri alması son derece önemli ve gerekli görülmektedir.

BULGU 8: Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyeti Olmayan İşyerlerinin Bulunması

İlçe sınırlarında faaliyet yürüten ve Çevre Temizlik Vergisi ödeme yükümlülüğü olan bazı işyerleriyle ilgili olarak kullanıcılarının vergi mükellefiyeti bulunmadığı görülmüştür.

Çevre Temizlik Vergisine ilişkin hükümler, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Mükerrer 44'üncü maddesinde düzenlenmiştir.

Buna göre, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabidir. Verginin mükellefi, binaları kullananlar olup mükellefiyet binanın kullanımını ile başlar.

İş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait Çevre Temizlik Vergisi belediyelerce her yılın Ocak ayında yıllık tutarı itibarıyla tahakkuk ettirilir. İş yeri ve diğer şekilde kullanılan binalarla ilgili olarak tahakkuk eden bu vergi, her yıl, emlak vergisinin taksit sürelerinde ödenir.

2021 yıl sonu itibarıyla Kovancılar İlçesinde toplam 668 adet aktif iş yeri bulunmaktadır. Kurumdan alınan aktif işyerleri listesi üzerinden rastgele seçim yapmak suretiyle seçilen 150 adet iş yeri ile bir örneklem listesi oluşturulmuştur.

Oluşturulan bu liste, kullanıcılarının Çevre Temizlik Vergisi Mükellefiyeti bulunan işyerleri ile karşılaştırılmış olup örneklem listesindeki 36 iş yeri kullanıcısının kurumda mükellefiyeti bulunurken 114 iş yeri ile ilgili olarak kullanıcılarının herhangi bir mükellefiyet kaydı bulunamamıştır. Buna göre örneklem listesindeki mükellefiyet oranı %24 ($36 / 150 = 0,24$) olarak gerçekleşmiştir.

Örneklem üzerinden elde edilen sonuç genele uyarlandığında, ilçede faaliyet yürüten işyerlerinin önemli bir bölümü için bu taşınmazları kullananların Çevre Temizlik Vergisi ödemediği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Kamu idaresi Çevre Temizlik Vergisi mükellefiyetlerinin güncelleneceğini belirtmiştir.

Çevre Temizlik Vergisi, belediyelerin önemli gelir kaynaklarından biri olup bu vergilerin tahakkuk ve tahsilinde ortaya çıkacak zaafiyetler önemli gelir kayıplarına neden olabilecektir. Yukarıda da değinildiği gibi yapılan örnekleme sonucunda kurumdaki Çevre Temizlik Vergisi mükellefiyeti son derece düşük görünmektedir. Bu durum kurumun gelir kaybına uğramasına neden olduğu gibi vergi ödeyen ve ödemesi gerektiği halde ödemeyenler arasında eşitsizliğe de neden olmaktadır. Dolayısıyla vergi mükellefi olaması gerekenlerin tespit edilerek gelir kaybını ve eşitsizliği ortadan kaldıracak tedbirlerin acilen alınması gerekmektedir.

BULGU 9: Doğrudan Temin Kapsamında Yapılan Bazı Mal ve Hizmet Alımlarında Sözleşme Yapılmaması

Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesi kullanılarak yapılan mal ve hizmet alımlarında yüklenici ile idare arasında sözleşme düzenlenmediği görülmüştür.

İhale usulleri ve bu usullerin kullanımına ilişkin düzenlemeler 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda düzenlenmiştir. Kanun'un 18'inci maddesine göre ihale usulleri açık ihale, belirli istekliler arasında ihale ve pazarlıktır. Her ne kadar Kanun'un 22'nci maddesinde düzenlenen doğrudan temin usulü bir ihale yöntemi olarak 18'inci maddede sayılmamış olsa da, düzenlemede belirtilen yönleriyle ihale mevzuatı içinde yer alan bir alım usulüdür.

22'nci maddede sayılan koşulların varlığı halinde, idare ihalelere ilişkin bir takım hükümlerin yerine getirilmesini beklemeksizin ihtiyaç duyduğu mal ve hizmeti doğrudan temin edebilmektedir. Ancak ihtiyaçların bu yöntemle temininde de idareler tamamen serbest olmayıp yerine getirilmesi gereken bazı gereklilikler bulunmaktadır. Bazı durumlarda, alınacak mal ve hizmetler ile yaptırılacak işlerde yüklenici ile sözleşme yapılması da bu gerekliliklerden birisidir.

Kanun'un 21'inci maddesinde düzenlenen pazarlık ile alım usulüne ilişkin hükümlerde hangi hallerde sözleşme yapılıp hangi hallerde yapılmasının zorunlu olmadığı belirtilmiş ancak doğrudan temine ilişkin 22'nci maddede bu yönde bir hüküm konulmamıştır.

Her ne kadar Kanun maddesinde sözleşme yapılıp yapılmaması ile ilgili bir düzenleme bulunmasa da, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun uygulanmasında karşılaşılan tereddütlere açıklık getirilmesi ve bu hususlarda uyulması gerekli esasların belirlenmesi amacıyla düzenlenen ve 22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İhale Genel Tebliğinin 22.1.1.3 numaralı maddesinde; 22'nci madde kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanmasının zorunlu olduğu, bir defada yapılacak alımlarda ise sözleşme yapılmasının idarelerin takdirinde olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemelerde, kurumun doğrudan temin kapsamında yaptığı mal ve hizmet alımlarında yüklenici ile sözleşme yapmadığı görülmüştür. Bu işlerden bazıları sözleşme yapılmasının zorunlu olmadığı bir takım mal ve hizmet alımlarına ilişkin iken bazıları ise nitelikleri gereği belirli bir süre zarfında gerçekleştirilmesi mümkün olan alımlara ilişkindir.

Tamamlanması belirli bir süre zarfında gerçekleştirilecek mal ve hizmet alımlarının Kanun'un 22'nci maddesi kapsamında temininde sözleşme yapılması gerekmektedir.

Belirtilen hata kamu idaresince de kabul edilmiş olup belirli süreyi ihtiva eden doğrudan temin alımlarının sözleşmeye bağlanacağını ifade edilmiştir.

Sözleşmeler, en az iki taraf arasında akdedilen ve usulüne uygun yapıldığında ilgili taraflara hak ve sorumluluk veren belgelerdir. Yukarıda yer verildiği gibi ihale mevzuatında işin ifası, hizmetin sunumu ya da malın teslimi sözleşme imzalanacak süre içinde gerçekleştirilebilecek durumlar dışındaki tüm işlemlerde idare ile yüklenici arasında sözleşme düzenlenmesi gerekecektir. Dolayısıyla bu kapsamda yer alan işlerin güvence altına alınması için sözleşme düzenlenmesi hem yasal bir zorunluluk hem de gerekli bir önlemdir. Ayrıca yapılacak sözleşme damga vergisi hükümlerine tabi olduğundan sözleşme yapılmaması halinde dolaylı olarak kamu zararına da sebebiyet verilebilecektir.

BULGU 10: Doğrudan Temin ve Pazarlık Usullerinde Belirtilen Parasal Sınır Tabi İşler İçin Yapılan Harcamaların %10 Sınırını Aşması

Kurumun doğrudan temin ve pazarlık usulleriyle yapmış olduğu mal alımlarına ilişkin ödenen bedellerin, kanunla belirlenen sınırları aştığı ve %10'u aşan kısım için Kamu İhale Kurumundan onay alınmadığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Pazarlık" başlıklı 21/f maddesinde İdarelerin yaklaşık maliyeti 323.398,00 TL'ye kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımlarını pazarlık usulüyle; "Doğrudan Temin" başlıklı 22/d maddesinde ise büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin 121.405,00 TL, diğer idarelerin 40.443,00 TL'yi aşmayan ihtiyaçlarını doğrudan temin usulüyle giderebileceği belirtilmiştir. *(KİK 2021/1 no lu tebliğ ile 2021 için belirlenen limitlere göre)*

Aynı Kanunun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (1) bendinde ise; Kanunun 21 ve 22'nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unun Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşılamayacağı düzenlenmiştir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, idarelerin 4734 sayılı kanunun 21/f ve 22/d maddelerinde parasal limitleri belirlenen işler için yapacakları harcamaların yıllık toplamı

konulacak ödeneklerin % 10'unu aşmamalı, aşacak kısım için ise Kamu İhale Kurumundan onay alınmalıdır.

Kurumun 2021 yılında 21/f ve 22/d kapsamında gerçekleştirdiği mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin ödenek ve harcama tutarlarını gösteren tabloya aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 13: Doğrudan Temin ve Pazarlık Kapsamında Yapılan Alımlar ve Ödenekleri

Harcama Türü	Genel Toplam (TL)	%10 Sınırı (TL)	22-d Harcama (TL)	21-f Harcama (TL)	21-f ve 22-d Harcama Toplamı (TL)	%10'u aşan kısım (TL)
Mal Alımları	7.160.000,00	716.000,00	3.053.300,86	0	3.053.300,86	2.337.300,86
Hizmet Alımları	4.070.000,00	407.000,00	1.039.046,42	0,00	1.039.046,42	632.046,42
Yapım İşleri	5.455.000,00	545.500,00	1.502.034,14	0,00	1.502.034,14	956.534,14
Toplam	16.685.000,00	1.668.500,00	5.594.381,42	0,00	5.594.381,42	3.925.881,42

Tabloya bakıldığında, pazarlık usulüyle herhangi bir alım yapılmadığı ancak doğrudan temin kapsamında yapılan alımların toplam bedellerinin her bir harcama türünde de belirlenen sınırı aştığı görülmektedir.

Kanun'da düzenlenen %10 sınırına uyulmadığı kamu idaresince kabul edilmiş ve konuya azami hassasiyet gösterileceği belirtilmiştir.

İşlemlerin ihale mevzuatına uygun yürütülebilmesi için doğrudan temin kapsamındaki harcamalarda %10 sınırının dikkate alınması, sınırın aşılabacağı durumlarda ise Kamu İhale Kurumu onayının alınarak işlem yapılması uygun olacaktır.

BULGU 11: Gecekondu Fonu Hesabının Oluşturulmaması

Kurumda, 775 sayılı Gecekondu Kanunu hükümlerine göre oluşturulması gereken fon hesabının bulunmadığı tespit edilmiştir.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve KDV Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un "*Taksitle Ödeme, Satış Bedelinden Pay Verilmesi, Belediyelere Devir*" başlıklı 5'inci maddesinde; belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla %10'unun, ilgili belediyelerce 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulacak fon hesabına aktarılacağı, kalan kısmından da ilgili belediyeye %30, varsa büyükşehir belediyesine %10 oranında pay verileceği, bu

---

---

payların ise tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılacağı düzenlenmiştir.

775 sayılı Kanun'un "*Fonların Teşkili ve Kullanılması*" başlıklı 12'nci maddesinde; belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, Türkiye Emlak Kredi Bankasında, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı, 13'üncü maddesinde ise bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılacağı belirtilmektedir.

Yapılan incelemelerde, Kurum tarafından yukarıda mevzuat hükümlerinde bahsedilen fon hesabının oluşturulmadığı ve fon gelirlerinin takibinin yapılarak ilgili hesapta toplanıp Kanun'da belirtilen amaçlar için kullanılmasının sağlanmadığı görülmüştür.775 sayılı Gecekondu Kanunu hükümlerine bu fon hesabının oluşturulması ve gelirlerinin takip edilerek belirtilen amaçlar için kullanılması gerekmektedir.

BULGU 12: İlan ve Reklam Vergisi Beyannamesi Verilmeyen Çok Sayıda İşyerinin Bulunması

Kovancılar Belediyesi sınırlarında faaliyet gösteren ve mevzuat gereği İlan ve Reklam Vergisi alınması gereken yerlerin kullanıcılarının vergi mükellef listesi içinde bulunmadığı görülmüştür.

İlan ve Reklam Vergisine ilişkin hükümler, 2464 sayılı Belediye gelirleri Kanunu'nun 12 ile 16'ncı maddelerinde düzenlenmiştir.

Buna göre verginin konusu belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü İlan ve reklamlar olup mükellefi ise, yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dahil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişilerdir.

Vergi, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde bu işin yapılmasından önce mükellef tarafından, bu işi mutat meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde ise ilan ve reklam işini yapanlar tarafından, ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar verilecek beyanname ile tarh ve tahakkuk ettirilir.

2021 yıl sonu itibarıyla toplam 668 aktif iş yerinin bulunduğu ilçede İlan ve Reklam Vergisi beyannamesi verilen iş yeri sayısının sadece 14 olduğu ve 14 iş yerinden 9 tanesinin banka, 1 tanesinin de kargo şirketi olduğu görülmüştür. Buna karşılık Kurumun 2021 yılı gelir kesin hesap cetvelinde, yıl içinde 82.916,00 TL İlan ve Reklam Vergisi tahsilatı yapıldığı bilgisi

---

yer almaktadır. Elde edilen vergi geliri, mükellef sayısı göz önüne alındığında oldukça yüksek görünmektedir.

Yapılan incelemelerde, ilçede bulunan kurumsal iş yerleri dışında diğer hiçbir iş yeriyle ilgili olarak İlan ve Reklam Vergisi mükellefiyetinin bulunmadığı, ancak vergi kapsamına girdiği tespit edilen işyerlerinden, belirlenen tutarların elden tahsil edilerek bütçeye gelir kaydedildiği görülmüştür.

Beyanname alınmadan beyana tabi bir vergi ile ilgili olarak tahakkuk ve tahsilat yapılması mevzuata uygun bulunmamaktadır. Ayrıca elden tahsilat yapmanın, hem vergi mükellefi olması gereken kişilerin tamamından tahsilat yapılamaması hem de tahsil edilen tutarların kayda geçirilmesi ve gelir kaydedilmesi sırasında kontrol zafiyeti oluşturması gibi riskleri de bulunmaktadır.

Kamu idaresi söz konusu durumun düzeltilmesi için gerekli çalışmaların yapılacağını belirtmiştir.

İlan ve Reklam Vergisi belediyelerin önemli gelir kaynakları arasında yer almaktadır. Dolayısıyla bu verginin tahakkuk ve tahsilinde ortaya çıkacak eksiklikler kurumun önemli düzeyde gelirden yoksun kalmasına da neden olabilecektir. Ayrıca her ne kadar kurum tarafından bu vergilerin elden alındığı ifade edilmiş olsa da bu da yöntem olarak yasal değildir. Sonuçta kurumun İlan ve Reklam Vergisi alınması gereken işyerlerini belirleyerek bu yerleri kullananların beyannamelerini verip vergilerini süresinde ödemeleri için gerekli tedbirleri alması gerekmektedir.

BULGU 13: İnternet Sitelerinden yapılan Hizmet Alımlarında İhale Kanunu Hükümlerinin Uygulanmaması

Kovancılar Belediyesinde özel günler, dini ve milli bayramlar vb. kutlamalar amacıyla internet sitelerine reklam ve ilan verildiği ancak bunlara ilişkin hizmet alımlarınının 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda belirtilen yöntem ve usuller dışında gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinde, Kamu İhale Kanunundan istisna tutulan ve kanunda belirtilen ihale usullerine bağlı kalınmaksızın yapılacak mal ve hizmet alımları ile bunları yapabilecek kurumlara ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Yine aynı Kanun'un "İhale Usulleri" başlıklı 18'inci maddesinde idarelerin mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ait ihalelerde kullanılabilecek ihale usullerinin; "Açık İhale", "Belli İstekliler Arasında İhale" ve "Pazarlık" olduğu belirtilmiş, bunlarla birlikte bir ihale usulü olarak düşünülmemiş olmasına rağmen belli durumlarda kullanılabilecek bir alım yöntemi olarak kanunun 22'nci maddesinde "Doğrudan Temin" yöntemine ilişkin hükümler düzenlenmiştir.

Mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, alınacak mal ve hizmetler ile yapım işleri şayet istisna kapsamına girmiyorsa kanunda belirtilen ihale yöntemlerinden biri ya da doğrudan temin usulü ile yapılmalıdır.

Yapılan incelemelerde; Kovancılar Belediyesi tarafından internet sitelerine verilen bir takım tebrik, kutlama, tanıtım vb. gibi özel amaçlı ilan ve reklamlar için Kamu İhale Kanunu'nda belirtilen yöntemlerden herhangi birinin kullanılmaksızın hizmet alındığı ve bu hizmet karşılığı olan bedellerin verilen faturaya istinaden doğrudan ödendiği görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve 2022 yılı itibarıyla internet sitelerinden hizmet alımlarında gerekli hükümlerin uygulanmaya başlanıldığı belirtilmiş olsa da yapılan işlemler bulgu konusu hatanın denetim döneminde var olan etki ve sonuçlarını ortadan kaldırmayacaktır.

İnternet sitelerine reklam ve ilan vermek üzere yapılan hizmet alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda belirtilen yöntem ve usuller çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 14: Kadrolu İşçilerin Yıllık İzinlerinin Düzenli Olarak Kullanılmaması

Kadrolu işçilerin büyük çoğunluğunun yıllık izinlerini kullanmayıp biriktirdiği ve biriktirilen izinlerin emeklilik aşamasında toplu izin ücreti ödemelerine dönüştürüldüğü görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 50'nci maddesinde, dinlenmenin çalışanların bir hakkı olduğu ve bu hakların kullanımının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır. Çalışanların yıllık izin haklarına ilişkin düzenlemeler 4857 sayılı İş Kanunu ile yapılmıştır. Kanun'un 53'üncü maddesine göre; bir iş yerinde en az bir yıl süreyle çalışanlar yıllık ücretli izin hakkını elde eder ve bu izin hakkından vazgeçilemez. Yıllık ücretli izin hakları işçilerin

---

çalışma sürelerine göre belirlenmiş olup bu sürelerin iş sözleşmesi ya da toplu iş sözleşmeleriyle uzatılması mümkündür.

Yapılan incelemelerde Kurumda çalışan işçilerin önemli bir kısmının toplu sözleşme ile belirlenen sürelerin çok altında izin kullandığı hatta bazı işçilerin yıllarca hiç izin kullanmadığı, bu izinlerin dinlenme maksatlı değil, biriktirilip emeklilik esnasında toplu para almak için bir araç olarak kullanıldığı görülmüştür. Öyle ki, kurumda toplam 13 kadrolu işçi bulunurken bunlardan 10 tanesinin 100 günden fazla birikmiş izni olup 11 tanesi ise üst üste iki yıl hiç izin kullanmamıştır.

“Dinlenme” bir hak olarak Anayasamızda yer almakta, İş Kanunu da bu haktan vazgeçilemeyeceğini hüküm altına almaktadır. İş Kanunu’nun 53’üncü maddesinde, izin hakkının kullanımını ve bu haktan vazgeçilemeyeceği emredici bir ifadeyle belirtilirken aynı maddenin son fıkrasında yıllık izin sürelerinin iş sözleşmeleriyle arttırılabileceği, Kanun’un 58’inci maddesinde ise, yıllık ücretli iznini kullanmakta olan işçinin izin süresi içinde ücret karşılığı bir işte çalıştığı anlaşılırsa, bu izin süresi içinde kendisine ödenen ücretin işveren tarafından geri alınabileceği hüküm altına alınmıştır.

Anayasa ve İş Kanunu’ndaki bu düzenlemeler dinlenme hakkının, işçi haklarının da ötesinde bir insan hakkı olarak ele alındığını, vazgeçilmesinin, devredilmesinin, biriktirilmesinin, alternatifinin söz konusu olamayacağını göstermektedir. İşverene düşen görev ise bu temel hakkın kullanımını güvence altına alacak önlemleri almasıdır. Yasa koyucu bu konuda son derece hassas bir tavır sergilemiş, izinli iken ücret karşılığı bir çalışma yapıldığının tespit edilmesi halinde bu günler için ödenen ücretin geri alınabileceği hükmü getirilerek “dinlenme” hakkından işçinin rızası dahilinde ve maddi getiri karşılığında bile olsa vazgeçilebilmesini önlemeye çalışmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığı’nın 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge’sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

İş Kanunu’nun 59’uncu maddesinde yer alan iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretinin,

sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceğine yönelik düzenlemenin ise yıllık iznin kullanılıp kullanılmamasına ilişkin bir esneklik olarak değil, izin kullanılmadan iş akdinin feshedilmiş olması gibi zaruri durumlarda işçinin mağduriyetinin önlenmesi olarak algılanması gerekmektedir.

Sonuç olarak Kurumun, işçi izinlerinin kullanılmasında işçilerin yıllık izin talep edip etmemelerine bakmaksızın izinlerin düzenli bir biçimde kullanılmasını temin edecek tedbirleri alması gerekecektir.

Kamu idaresi işçi izinlerinin kullanılmaya başlandığını ifade etmiştir.

İzinlerin kullanılmaya başlanması olumlu bir yaklaşım olup bu konuda işçilerin yıllık izin talep edip etmemelerine bakılmaksızın başlatılan uygulamanın sürdürülmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 15: Kiraya verilen Taşınmazlara İlişkin Kira Bedellerinin Zamanında Tahsil Edilememesi

Kurum tarafından kiralama süreleri tamamlandığı halde mevzuata aykırı olarak, süreleri uzatılmak suretiyle, kiralamanın fiilen devam ettirildiği taşınmaz varlıkların kira bedelleri tahsilinin de zamanında gerçekleştirilemediği ve bunlarla ilgili herhangi bir yasal yola başvurulmadığı görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "İdarelerce İhalelere Katılmaktan Geçici Yasaklama" başlıklı 84'üncü maddesinde; üzerine ihale yapıldığı halde usulüne göre sözleşme yapmayan istekliler ile sözleşme yapıldıktan sonra taahhüdünden vazgeçen ve mücbir sebepler dışında taahhüdünü sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirmeyenler hakkında da, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili bakanlık tarafından, bir yıla kadar ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verileceği ve ihaleyi yapan idarelerin, ihalelere katılmaktan yasaklamayı gerektirir bir durumla karşılaştıkları takdirde, gereğinin yapılması için bu durumu ilgili bakanlığa bildirmekle yükümlü oldukları düzenlenmiştir.

Sözleşmeler en az iki tarafı bulunan ve üzerinde anlaşılan konu hakkında ilgili taraflara hak ve sorumluluklar yükleyen, uyulmadığı takdirde kanunlarla belirlenmiş müeyyidelerin uygulanmasına neden olan karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanlarıyla gerçekleşen işlemlerdir. Bu beyanların hukuksal bir sonuç doğurması yine kanunlarla belirlenmiş usul ve şekillerde gerçekleşmesine bağlıdır.

Sözleşmelere ilişkin genel usuller Borçlar Kanunu ile belirlenmiştir. Borcun muaccel hale gelmesine rağmen borçlu olan tarafın yükümlülüklerini zamanında yerine getirmemesi halinde alacaklı olan taraf Kanun'un kendisine verdiği hakları kullanarak alacağının tahsili için gerekli yasal girişimleri başlatabilir.

Ancak taraflardan biri kamu olan ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında ihale edilerek sözleşmeye bağlanan işlerde sözleşme hükümlerine uyulmamasının genel hükümlerin yanında ne gibi özel sonuçlar doğuracağı yine 2886 sayılı kanun tarafından belirlenmiştir. Yukarıda yer verilen mevzuat hükmünde de belirtildiği gibi sözleşme hükümlerine uymayanlar hakkında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verileceği düzenlenmiştir.

Kurumda, son yıllarda ihale ile kiralama yapılmamış olup süre uzatımı verilerek suretiyle taşınmazların kiralınmasına devam edilmektedir. Kira bedelleri ise her yıl yıllık TÜFE verileri dikkate alınarak belirlenmektedir.

Yapılan incelemelerde, taşınmazların kira bedellerinin kiracılar tarafından zamanında ödenmediği ve Kurumda da bununla ilgili ne 6098 sayılı Borçlar Kanunu ne de 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun herhangi bir girişimde bulunulmadığı görülmüştür.

Kira borcu zamanında ödenmeyen 10 adet taşınmaz örnek olması amacıyla aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 14: Kirası Ödenmeyen Taşınmazlara İlişkin Örnek Liste

Cinsi	İhale Tarihi	Son yapılan Sözleşme'nin Tarihi	Kira Bedeli (TL)	Kira Türü	Ödenmeyen Kira Var İse Toplam Tutarı (TL)	Ödenmeme Süresi (Yıl)
İŞYERİ	26.04.2011	4.12.2021	5.290,00	Yıllık	16.160,00	3
İŞYERİ	26.04.2011	17.07.2021	8.108,00	Yıllık	21.808,00	2,6
İŞYERİ	26.04.2011	17.07.2021	4.340,00	Yıllık	22.175,00	5,1
SEBZE HALİ	16.05.2003	17.07.2018	6.400,00	Yıllık	33.696,00	5,2
SEBZE HALİ	16.05.2003	17.07.2018	3.200,00	Yıllık	19.532,60	6,1
SEBZE HALİ	16.05.2003	17.07.2018	9.600,00	Yıllık	50.797,80	5,2
SEBZE HALİ	16.05.2003	17.07.2018	6.400,00	Yıllık	27.360,20	4,2
SEBZE HALİ	16.05.2003	17.07.2018	3.200,00	Yıllık	15.632,60	4,8
SEBZE HALİ	16.05.2003	17.07.2018	11.000,00	Yıllık	70.598,00	6,4
SEBZE HALİ	16.05.2003	17.07.2018	3.200,00	Yıllık	18.212,60	5,6

Tabloya bakıldığında bazı kira alacaklarının 5, 6 yıldır tahsil edilemediği görülmektedir. Bu durum, yıllarca kira ödemesi yapılmayan taşınmazların kiracıları için Borçlar Kanunu

---

hükümlerine göre alacağın tahsislinin sağlanması yönünde herhangi bir girişimde bulunulmadığını göstermektedir.

Kamu idaresi tarafından bulguya iştirak edilmiş ve 2022 yılı itibarıyla avukat kanalı ile gerekli işlemlerin yapılacağı belirtilmiş olsa da yapılacak işlemler bulgu konusu hatanın denetim döneminde var olan etki ve sonuçlarını ortadan kaldırmayacaktır.

Kovancılar Belediyesine ait taşınmazlardan kiraya verilenlerin kira süresi bittiğinde ilgili taşınmazın tahliye edilmesi, tekrar kiraya verilmesi gerekirse 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine uygun olarak tekrardan kiraya verilmesi gerekmektedir.

Belediyeye kira borçları ödenmemiş olan taşınmazların da Borçlar Hukuku çerçevesinde tahliye edilmesi, birikmiş kira borçlarının tahsili için gereken hukuki sürecin gecikmeksizin başlatılması gerekmektedir.

BULGU 16: Kurum Tarafından Verilen Taşınmacılık Hizmetinin Belediye Personeline Ücretsiz Sunulması

Elazığ ile Kovancılar arasında yapılan ve hizmet sunumu Kurum tarafından sağlanan otobüs taşınmacılığından belediye personelinin ücretsiz yararlandırıldığı ancak meclis tarafından kabul edilerek yürürlüğe giren tarife cetvelinde buna ilişkin bir hükmün bulunmadığı görülmüştür.

Kamu kurum ve kuruluşlarının ürettiği mal ve hizmetlerin sunumunda uygulanabilecek indirim ve istisnalara ilişkin hükümler 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile belirlenmiştir.

Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrasında; sayılan diğer kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler ve bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler tarafından üretilen mal ve hizmetlerin bedellerinde, işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç olmak üzere herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz ya da indirimli tarife uygulanamayacağı belirtilmektedir.

Maddenin ikinci fıkrasında ise kimlerin bu hizmetlerden ücretsiz olarak faydalanabilecekleri düzenlenmiştir.

Yapılan incelemelerde, Belediye tarafından uygulanacak tarifelere ilişkin 5.11.2020 tarihli Belediye Meclisi Kararında; taşımacılık faaliyetinde geçerli ücretler belirtilmiş ve engelli kişilere mevcut tarifenin %50'sinin uygulanacağı düzenlenmiştir. Bunun dışında tarife cetvelinde herhangi bir muafiyet ya da istisna bulunmamaktadır. Ancak Kurum yetkililerinden alınan bilgiye göre Kurumda görevli memur ve işçiler ile şirket personellerinden yıllar itibarıyla oluşan teamül gereği ücret alınmadığı öğrenilmiştir.

Söz konusu Kanun'un 1'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre, belediyenin sunduğu hizmetten engelli kişilerin indirimli yararlanmalarında herhangi bir sakınca bulunmamakla birlikte, maddenin birinci fıkrası gereğince belediye personelinin indirimli ve/veya ücretsiz olarak yararlanma imkanı bulunmamaktadır.

Kamu idaresi tarafından verilen cevapta, tarife cetvelinin meclis kararı ile yeniden düzenlendiği ve Belediye personelinin ücret alınmaya başlandığı belirtilmiştir. Ancak ilgili meclis kararı incelendiğinde yolcu taşıma bilet fiyatının 15,00 TL olduğu, Kovancılar Belediyesi personeli için belirlenen bilet fiyatının ise 7,5 TL olduğu görülmüştür.

Yukarıda belirtildiği üzere, 4736 sayılı Kanun uyarınca, Belediyenin sunmakta olduğu yolcu taşıma hizmetinden Belediye personelinin ücretsiz olarak yararlanma imkanı bulunmadığı gibi, indirimli olarak yararlanma imkanı da bulunmamaktadır.

BULGU 17: Sözleşme Süresi Dolan Taşınmazların İhale Yapılmadan Süre Uzatımı ile Kullandırılması

Yapılan incelemelerde Kovancılar Belediyesine ait olup ihale yapılmaksızın süre uzatım kararlarıyla kiralanması sürdürülen 30 adet taşınmaz varlık bulunduğu görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye Meclisinin Görev ve Yetkileri" başlıklı 18'inci ve "Belediye Encümeninin Görev ve Yetkileri" başlıklı 34'üncü maddelerine göre;

Taşınmaz malın alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına, üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermeye belediye meclisi,

Taşınmaz malın satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamaya ve süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermeye ise belediye encümeni yetkilidir.

Aynı Kanunun'un 15'inci maddesinde ise 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci

---

maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı belirtilmektedir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Ecrimisil ve Tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde; kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edileceği aksi halde ecrimisil alınacağı, işgal edilen taşınmaz malın idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edileceği düzenlenmiştir.

Diğer taraftan idareler ile özel kişiler arasında yapılan kira sözleşmeleri de özel hukuk konusu kapsamına girdiğinden sözleşmelerle ilgili uyuşmazlıklarda 6098 sayılı Borçlar Kanunu hükümleri de belirleyici olacaktır. Konut ve işyeri kiralamalarına ilişkin hükümler Kanun'un 339 ile 356'ncı maddelerinde düzenlenmiştir.

Kanun'un 339'uncu maddesinde, belirtilen maddelerdeki düzenlemelerin, hangi usul ve esaslarla yapılmış olursa olsun kamu kurumları tarafın yapılan bütün kira sözleşmeleri için geçerli olacağı belirtilmiş, sözleşmelerin sona ermesine ilişkin hükümlere ise 347 ile 356'ncı maddelerde yer verilmiştir.

347'nci maddede ise; on yıllık uzama süresi sonunda kiraya verenin, bu süreyi izleyen her uzama yılının bitiminden en az üç ay önce bildirimde bulunmak koşuluyla, herhangi bir sebep göstermeksizin sözleşmeye son verebileceği belirtilmiştir.

Söz konusu mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere; kanun koyucu, Belediye taşınmazlarının 2886 sayılı Kanun'a göre kiraya verilmesi gerektiği noktasında iradesini ortaya koymuştur.

Bu itibarla Kurum mülkiyetindeki taşınmaz malları kiraya verme işleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanunundaki ihale usullerine göre yapılmalı ve sözleşme süresinin bitiminde aynı taşınmaz malın kiraya verilebilmesi için yeniden Kanunda belirtilen usullerden biriyle ihaleye çıkılmalıdır.

Yapılan incelemelerde kurumun kira getirisi olan toplam 30 adet taşınmaz varlığının bulunduğu, ancak bu taşınmazların kiralanmasında ihale yönteminin uygulanmayıp mevcut kiracılara yıllık süre uzatımları verilmek suretiyle kiralamaların devam ettirildiği görülmüştür. Aşağıdaki tabloda kuruma ait taşınmazların en son ne zaman ihale ile kiralandığı ve ne zamandır taşınmazlar için süre uzatımı verildiği görülmektedir.

Tablo 15: İhale Yapılmadan Süre Uzatımı İle Kiralanan Taşınmazlar Listesi

Sıra	Cinsi	İhale Tarihi	Son Yapılan Sözleşme'nin Tarihi	Kira Başlangıç Tarihi	Kira Bitiş Tarihi	Kira Bedeli
1	İşyeri	26.04.2011	4.12.2021	4.12.2021	4.12.2022	5.290,00
2	İşyeri	26.04.2011	17.07.2021	17.07.2021	17.07.2022	8.108,00
3	İşyeri	26.04.2011	19.11.2021	19.11.2021	19.11.2022	4.885,00
4	İşyeri	26.04.2011	17.07.2021	17.07.2021	17.07.2022	7.986,00
5	İşyeri	26.04.2011	1.03.2021	1.03.2021	1.03.2022	4.727,00
6	İşyeri	26.04.2011	17.07.2021	17.07.2021	17.07.2022	4.340,00
7	İşyeri	26.04.2011	17.07.2021	17.07.2021	17.07.2022	4.340,00
8	İşyeri	26.04.2011	26.03.2021	26.03.2021	26.03.2022	4.277,00
9	İşyeri	26.04.2011	17.07.2021	17.07.2021	17.07.2022	4.340,00
10	İşyeri	26.04.2011	17.07.2021	17.07.2021	17.07.2022	4.340,00
11	İşyeri	26.04.2011	13.12.2021	13.12.2021	13.12.2022	7.610,00
12	İşyeri	26.04.2011	14.08.2021	14.08.2021	14.08.2022	4.352,00
13	İşyeri	26.04.2011	17.07.2021	17.07.2021	17.07.2022	4.340,00
14	İşyeri	26.04.2011	17.07.2021	17.07.2021	17.07.2022	4.340,00
15	İşyeri	26.04.2011	1.01.2022	1.01.2022	1.01.2023	18.420,00
16	İşyeri	26.04.2011	26.01.2022	26.01.2022	26.01.2023	4.592,00
17	Sebze Hali	16.05.2003	17.07.2018	17.07.2021	17.07.2022	6.400,00
18	Sebze Hali	16.05.2003	4.03.2021	4.03.2021	4.03.2022	6.290,00
19	Sebze Hali	16.05.2003	6.10.2021	6.10.2022	6.10.2022	3.700,00
20	Sebze Hali	16.05.2003	17.07.2018	17.07.2021	17.07.2022	3.200,00
21	Sebze Hali	16.05.2003	17.07.2018	17.07.2021	17.07.2022	9.600,00
22	Sebze Hali	16.05.2003	17.07.2018	17.07.2021	17.07.2022	6.400,00
23	Sebze Hali	16.05.2003	13.11.2021	13.11.2021	13.11.2022	3.200,00
24	Sebze Hali	16.05.2003	17.07.2018	17.07.2021	17.07.2022	3.200,00
25	Sebze Hali	16.05.2003	17.07.2018	17.07.2021	17.07.2022	11.000,00
26	Sebze Hali	16.05.2003	17.07.2018	17.07.2021	17.07.2022	3.200,00
27	Sebze Hali	16.05.2003	31.01.2018	31.01.2021	31.01.2022	3.200,00
28	Sebze Hali	16.05.2003	17.07.2018	17.07.2021	17.07.2022	9.780,00
29	Sebze Hali	16.05.2003	31.08.2021	31.08.2021	31.08.2022	3.200,00
30	Sebze Hali	16.05.2003	31.08.2020	31.08.2021	31.08.2022	3.200,00

Tablodan görüleceği gibi taşınmazlar için en son yapılan ihale tarihi 2011 yılı olup 10 yıldır herhangi bir ihale yapılmamıştır. Hatta bazı taşınmazlar için en son 2003 yılında ihale yapılmış olup 20 yıla yakın zamandır bu taşınmazların da süre uzatım kararlarıyla kiralanmasına devam edilmektedir.

Taşınmazların, rekabet ortamının oluşacağı bir ihale ile kiralanmasının; yasaya uygunluk dışında, daha gerçekçi kiralama bedelleri oluşturarak, kurum gelirlerine olumlu etki yapacağı açıktır.

Kamu idaresi söz konusu taşınmazlardan sözleşme süresi dolanlar için ihaleye çıkılacağını belirtmiştir.

İdarenin ihale kararı alması olumlu bir gelişme olup bundan sonraki süreçte 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 6098 sayılı Borçlar Kanunu hükümleri çerçevesinde işlem yapılması uygun olacaktır.

BULGU 18: Taşınmaz Formları ve İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi

Kurumun hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, taşınmaz kayıtlarının Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesinde kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği belirtilmiştir.

Buna istinaden 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır. Yönetmelik'in "*Kayıt Şekli*" başlıklı 7'nci maddesine göre, taşınmazların; söz konusu Yönetmelik eklerinde gösterilen Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formunda, Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formunda, Orta Malları Formunda, Genel Hizmet Alanları Formunda, Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formunda yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazılarak kaydının tutulması; taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerce hazırlanan bu formların taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilmesi; mali hizmetler birimince bu formların konsolide edilerek Yönetmelik ekinde (*Ek 7*) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulması; icmal cetvellerinde, kayıt planında belirtilen unsurların her biri için bir satır ayrılması ve bu taşınmazlara ilişkin adet ve yüz ölçüm toplamalarının belirtilmesi gerekmektedir.

Yapılan denetim ve yetkililerden alınan bilgilere göre kuruma ait taşınmaz varlıklar için henüz mevzuat hükümlerine uygun taşınmaz formlarının ve icmal cetvellerinin hazırlanmadığı görülmüştür.

Taşınmaz formları, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri ile ilgili birim tarafından, icmal cetvelleri ise mali hizmetler birimi tarafından hazırlanmaktadır. Mali hizmetler biriminin aynı zamanda mali tabloların da hazırlandığı ve kontrol edildiği birimdir. Bu nedenle taşınmaz icmal cetvellerinin hazırlanmış olması, taşınmazların gerçek değeri ile mali tablolara yansıyan değeri arasında oluşabilecek uyumsuzlukların da fark edilip düzeltilmesini sağlayacak kontrol mekanizması kurulmasına yardımcı olacaktır. Dolayısıyla icmal cetvellerinin çıkarılmaması, yönetmelik hükümlerine aykırı bir uygulama olduğu gibi aynı zamanda taşınmaz varlıkların gerçekte olan değerleri ile mali tablolara yansıyan değerleri arasında uyumsuzluğa sebep olan bir kontrol zafiyetine yol açabilecek bir eksikliktir.

Hata kamu idaresince kabul edilmiş ve icmal cetvellerinin düzenlendiği belirtilmiştir.

İcmaller her yıl sonunda o yıla ilişkin mali tablolar ile birlikte hazırlanmalı ve aralarında uyum sağlanmalıdır. Dolayısıyla 2022 yılı içinde hazırlanan tablolar ne 2021 mali yılını ne de 2022 yılı kesin hesabını yansıtmayacaktır. Dolayısıyla bu icmallerin her mali yılın sonunda yeniden hazırlanması gerekmektedir.

BULGU 19: Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması

Belediye sınırları içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı bedellerinin takip ve tahsilinin yapılmadığı görülmüştür.

27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 4'üncü maddesinde;

Geçiş hakkının, işletmecilere; elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlarla kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden ve üzerinden geçmeleri için tanınan hak olduğu;

Geçiş hakkı ücretinin, işletmecinin geçiş hakkı karşılığında geçiş hakkı sağlayıcısına ödeyeceği ücret olduğu;

Geçiş hakkı sağlayıcısının, geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dahil olmak üzere taşınmazın sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahipleri olduğu;

İşletmecinin ise yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve altyapısını işleten şirket olduğu belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 8'inci maddesinde işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabileceği ve 9'uncu maddesinde ise geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için geçiş hakkı sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücretinin, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı düzenlenmiştir.

Geçiş hakkı ücret tarifelerine ilişkin üst sınırlar Yönetmelik ekinde yer alan tabloda düzenlenmiştir.

Yönetmelik, mülkiyetinde, tasarrufunda ya da sorumluluğunda olan taşınmazlar için belediyeleri "*geçiş hakkı sağlayıcısı*" olarak tanımlamıştır. Dolayısıyla Belediye tarafından, Yönetmelik ekinde düzenlenen üst sınırların aşılmaması kaydıyla tarife belirlenmesi ve bu tarifeler üzerinden işletmecilerden geçiş hakkı ücreti tahsil edilmesi gerekmektedir.

Belediyenin mülkiyetinde, tasarrufunda ya da sorumluluğunda olan taşınmazlar kapsamında sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsilinin yapılmadığı, bununla ilgili herhangi bir tarife oluşturulmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi konuyla ilgili olarak çalışmalara başladığını ve sonrasında tahsilatların yapılacağını belirtmiştir.

Başlatılan çalışmaların en kısa zamanda tamamlanarak geçiş hakkı bedellerinin hak edildiği yani geçiş hakkının sağlandığı tarihten itibaren alınması için gerekli girişimlerde bulunulması gerekmektedir.

BULGU 20: Yevmiye Defterinde Geriye Dönük Düzeltme Kaydı Yapılması ve Boş Yevmiye Bırakılması

Yevmiye kayıtları yapıldıktan sonra fark edilen hatalı kayıtların geriye dönük işlem yapılarak mevcut yevmiye kaydı üzerinden düzeltildiği ve bazı yevmiye numaralarının boş bırakıldığı görülmüştür.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “Yevmiye Sistemi, Muhasebeleştirme Belgeleri ve Açılış Kayıtları” başlıklı 43’üncü maddesinin birinci fıkrasında; işlemlerin, yevmiye tarih ve numara sırasına göre ve maddeler halinde yevmiye defterine günlük olarak kaydedileceği; buradan da usulüne göre büyük defter ve yardımcı defterlere sistemli bir şekilde dağıtılacağı, maddenin dördüncü fıkrasında ise muhasebeleştirme belgelerinin yevmiye tarih ve numarası sütunlarına, gerçekleşen işlemlerin kayda geçirildikleri tarih ile hesap döneminin başında (1)’den başlayıp, hesap döneminin sonuna kadar devam eden birer numara verileceği, gerek yevmiye defteri ve gerekse büyük defter ve yardımcı defter kayıtlarında bu yevmiye numaralarının esas olduğu düzenlenmiş, “Kullanılacak Defterler ve Kayıt Düzeni” başlıklı 44’üncü maddesinde ise yevmiye defteri; kayda geçirilmesi gereken işlemlerin yevmiye tarih ve numarasıyla ve maddeler halinde düzenli olarak yazıldığı müteselsil sıra numaralı defter şeklinde tanımlanmıştır.

Yönetmeliğin “*Kayıt yanlışlıklarının düzeltilmesi*” başlıklı 503’üncü maddesinde ise, Kurumsal, fonksiyonel ve finansman tipi sınıflandırma kodlarında yapılan kayıt hatalarının düzeltilmesi durumu hariç olmak üzere, yevmiye kayıtlarında meydana gelebilecek her türlü yanlışlığın ancak muhasebe kaydıyla düzeltileceği belirtilmiştir.

Sonradan ortaya çıkan ve/veya fark edilen muhasebe kaydı hatalarının, yeni bir muhasebe kaydıyla düzeltilmesi yerine geriye yönelik işlem ile hatalı kayıt üzerinden düzeltilmesi ve yevmiye kayıtları yapılırken boş yevmiye bırakılması belirtilen muhasebe kurallarına aykırılık teşkil etmektedir.

Tespit edilen hata Kamu İdaresince kabul edilerek düzeltileceği belirtilmiştir.

Hazırlanan mali tabloların güvenilir olması ve doğru sonuç vermesi için mevzuata uygun hazırlanması, geriye dönük kayıt yapılmaması ve boş yevmiye bırakılmaması gerekmektedir.

BULGU 21: Kurumun Tahakkuk Ettirdiği Gelirleriyle İlgili Olarak 2021 Yılında Gerçekleşen Tahsilat Oranının Düşük Kalması

Kurumun 2021 yılı ve önceki yıllarda tahakkuk etmiş alacaklarının tahsilinde zorluklar yaşadığı ve tahsilat oranlarının düşük kaldığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinde; belediye başkanına, belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek gibi görevler verilmiş ve bu hususlarda belediye başkanına sorumluluk yüklenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 38'inci maddesinde, kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsilinde yetkili ve görevli olanların, bu işlemlerin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu oldukları belirtilmiştir.

Buna göre kamu alacaklarının takibinin yapılması ve zamanında tahakkuk ve tahsilinin gerçekleştirilmesi başta üst yönetici olmak üzere kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsil sürecinde görev alan tüm kamu görevlilerinin sorumluluğudur.

Kurum gelirlerine ilişkin yapılan incelemelerde, kurumun tahakkuk oranı en yüksek olan dolayısıyla bütçe içinde önemli paya sahip olan bazı gelir kaynaklarında tahsilat oranlarının oldukça düşük kaldığı görülmüştür.

Kurumun 2021 yılı Gelir Kesin Hesap Cetveli incelendiğinde, 2020 yılından devredenlerle birlikte 2021 yılı toplam tahakkukunun 50.809.051,18 TL tahsilatının ise 40.650.789,33 TL olduğu görünmektedir. Ancak bu rakamın 31.050.783,49 TL'si kurumun genel bütçe vergi gelirlerinden aldığı paydan oluşmaktadır. Buna göre genel bütçeden elde edilen gelir çıkarıldığında 2021 yılı için kurumun toplam tahakkuku 19.758.267,69 TL, net tahsilatı ise 9.600.005,84 TL olarak görünmektedir.

Aşağıdaki tabloda, Kurumun 2021 yılı gelir kesin hesap cetveli baz alınarak tahakkuk tutarı 100.000 TL'nin üzerinde olup tahsilat oranları %50'nin altında kalan gelir kaynakları ve bu kaynakların tahakkuk tahsilat oranları gösterilmiştir.

Tablo 16: Kurumun Tahsilat Oranı Düşük Olan Gelir Kaynakları

BÜTÇE GELİRİNİN TÜRÜ	Önceki Yıldan Devir	2021 Tahakkuk (TL)	Toplam Tahakkuk (TL)	Net Tahsilat (TL)	2022'ye devreden (TL)	Tahsilat Oranı %
Bina Vergisi	1.650.738,00	692.080,90	2.342.818,90	955.108,64	1.387.710,26	40,77
Arazi Vergisi	262.492,99	84.557,50	347.050,49	135.922,21	211.128,28	39,16
Konutlara Ait Çevre Temizlik Vergisi	831.425,64	375.404,59	1.206.830,23	361.004,04	845.826,19	29,91
Su Hizmetlerine İlişkin Gelirler	6.576.435,69	2.627.161,43	9.203.597,12	1.918.523,29	7.285.073,83	20,85
Diğer Vergi Cezaları	96.850,47	3.596,21	100.446,68	4.114,84	96.331,84	4,1
TOPLAM	9.417.942,79	3.782.800,63	13.200.743,42	3.374.673,02	9.826.070,40	26,0

Kurumun, genel bütçe vergi gelirlerinden aldığı pay dışındaki diğer tüm gelirlerine ilişkin tahakkuk toplamının 19.758.267,69 TL olduğu göz önüne alındığında, tabloda yer alan 5 gelir kaynağının tahakkuk toplamı, genel tahakkukların yaklaşık % 67'sini oluşturmaktadır ($13.200.743,42 / 19.758.267,69 = 0,6680$).

Tabloya göre, Kurumun bütçe gelirleri içinde önemli paya sahip olan 5 gelir kaynağının tahakkuk toplamı 13.200.743,42 TL, net tahsilat toplamı ise 3.374.673,02 TL'dir. Buna göre tahsilat tahakkuk oranı %26 olarak gerçekleşmiş olup bu oran Kurumun alacaklarının tahsilatının oldukça düşük kaldığını göstermektedir.

Kamu idaresince yapılan açıklamada, alacaklar için ödeme emri gönderildiği ancak kişilerin ve ilçedeki diğer resmi kurumların borçlarını ödememeleri nedeniyle tahsilat oranlarının düştüğü belirtilmiştir.

Belediyelerin alacakları iki kategoriye ayrılabilir. Bunlardan ilki belediyelerin bir kamu kurumu olarak kanunlar tarafından kendilerine tahsis edilmiş olan kamu alacakları ikincisi ise bu kurumların özel hukuk hükümlerine tabi olarak sözleşmelerden doğan özel alacakları. Kamu alacaklarının takibi 6183 sayılı Kanun, özel alacakların takibi ise Borçlar Kanunu hükümlerine göre yapılmaktadır.

Her iki alacak türü için de kurum borçlusuna ödeme emri tebliğ ederek borcun ödenmesini istemektedir. Kamu idaresi cevabında da belirtildiği gibi ödeme emri gönderilmiş ancak borçluların büyük bir kısmı borçlarını ödememiştir. Bu durumda Kurum tarafından yapılması gereken alacağın türüne göre 6183 sayılı kanun ya da Borçlar Kanunu'nda belirtilen hükümler doğrultusunda alacağın tahsili için yasal yollara başvurulmasıdır. Aksi takdirde alacak zaman aşımına uğratılarak kamu zararına sebep olunması riski söz konusu olabilecektir.

Sonuç olarak, ödeme emri tebliği, alacağın tahsili için tek başına yeterli olmayabileceğinden; ödenmeyen alacaklar için yasal yollara başvurulması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>